

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์ศึกษา)

ปริญญา

คหกรรมศาสตร์ศึกษา

อาชีวศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง

ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จังหวัดนนทบุรี

Attitude Toward Instructional of Domestic Work Course of Matthayomsuksa 1 Students
in Nonthaburi Province

นามผู้วิจัย

นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จีพสุมน ริงสยาธร, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นฤมล สราธพันธุ์, ศศ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์สุรชัย จิวเจริญสกุล, ศศ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่

เดือน

พ.ศ.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

Attitude Toward Instructional of Domestic Work Course of Matthayomsuksa 1 Students
in Nonthaburi Province

โดย

นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตรศึกษา)

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พรทิพย์ สุขสองห้อง 2555: ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตรศึกษา)
สาขาคหกรรมศาสตรศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จีพสุมน รังสยาธร, Ph.D. 164 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ 1) ทักษะคิดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน และ 2) ทักษะคิดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน โดยใช้
แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

ผลการศึกษาทักษะคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน
พบว่า นักเรียนมีทักษะคิดที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการสอน ส่วนด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน
และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนมีทักษะคิดที่เป็นกลาง ส่วนทักษะคิดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน พบว่า นักเรียนมีทักษะคิดที่ดีอย่างยิ่งต่อ
คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน
กัน มีทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น นักเรียน
ที่มารดามีอาชีพต่างกัน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มีทักษะคิดต่อ
คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น นักเรียนที่บิดาและ
มารดามีอาชีพต่างกัน

Pornthip Suksonghong 2012: Attitude Toward Instruction of Domestic Work Course of Matthayomsuksa 1 Students in Nonthaburi Province. Master of Arts (Home Economics Education), Major Field: Home Economics Education, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Shiepsumon Rungsayatorn, Ph.D. 164 pages.

The purposes of this study were to investigate and compare: 1) students' attitude toward instruction of domestic work course and 2) students' attitude toward values and benefits of domestic work course. Data were collected, using a questionnaire, from 400 sampled students. Data were analyzed to obtain percentage, mean, standard deviation, t-test and one way analysis of variance (ANOVA).

The findings revealed that students had positive attitude toward instruction of domestic work course concerning instruction preparation, learning experience and instructional media usage. However, students' attitude toward learning atmosphere, and measurement and evaluation were rated at a neutral level. Regarding attitude toward values and benefits of domestic work course, the results showed that students had great positive attitude toward values and benefits of domestic work course.

The hypothesis testing showed statistically significant difference of students' attitude toward instruction of domestic work course as compared by students' demography, except mother's occupation. The similar manner found in students' attitude toward values and benefits of domestic work course, except parents' occupation.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จีพสุมน รั้งสาขาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางในการทำงาน ตรวจสอบ และแก้ไขงานวิจัยอย่างละเอียด เพื่อให้งานวิจัยนี้เสร็จสิ้น และสมบูรณ์ ตลอดจนให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สราชนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ทำให้งานวิจัยถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ประธานการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ นัทรารักษ์ และ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรทาดาวิตย์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โรงเรียนสตรีนันทบุรี โรงเรียนรัตนวิเชียร โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนการนันทบุรี โรงเรียนศรีบุญยานนท์ และโรงเรียนเทพสิรินทร์นันทบุรี ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และอาจารย์โสภี วุฒิมานานนท์ กับอาจารย์ปฤษญา แพ้ตระกูล ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาในบ้าน

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ทุก ๆ สิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ และสามารถทำงานนี้ได้สำเร็จ ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ปริญญาโทและปริญญาเอกทุกท่าน และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

คุณประโยชน์อันเกิดจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่บิดา มารดา อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความรัก ดูแล เอาใจใส่ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และสนับสนุนช่วยเหลือการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

พรทิพย์ สุขสองห้อง
มกราคม 2555

สารบัญ

	(1)
	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	6
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	13
การจัดการเรียนการสอนวิชางานบ้าน	22
สมมติฐานการวิจัย	50
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การสร้างและทดสอบเครื่องมือ	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	56
ผลการวิจัย	56
ข้อวิจารณ์	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	125
สรุปผลการวิจัย	125
ข้อเสนอแนะ	135
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	138
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	146
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	148
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์การทดลองใช้เครื่องมือวิจัย	150
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย	
ประกอบการทำวิทยานิพนธ์	152
ภาคผนวก จ ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย	154
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	164

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	60
2	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอน	65
3	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	67
4	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน	70
5	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	73
6	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผล	76
7	ทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	79
8	ทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	81
9	การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกัน	84
10	การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการเตรียมการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	86
12	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	87
13	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	88
14	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	89
15	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	90
16	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	91
17	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	94
19	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	95
20	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน	96
21	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน	97
22	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน	97
23	ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	99
24	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	100
26	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	102
27	ทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	103
28	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	104
29	ทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	105
30	ทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	106
31	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

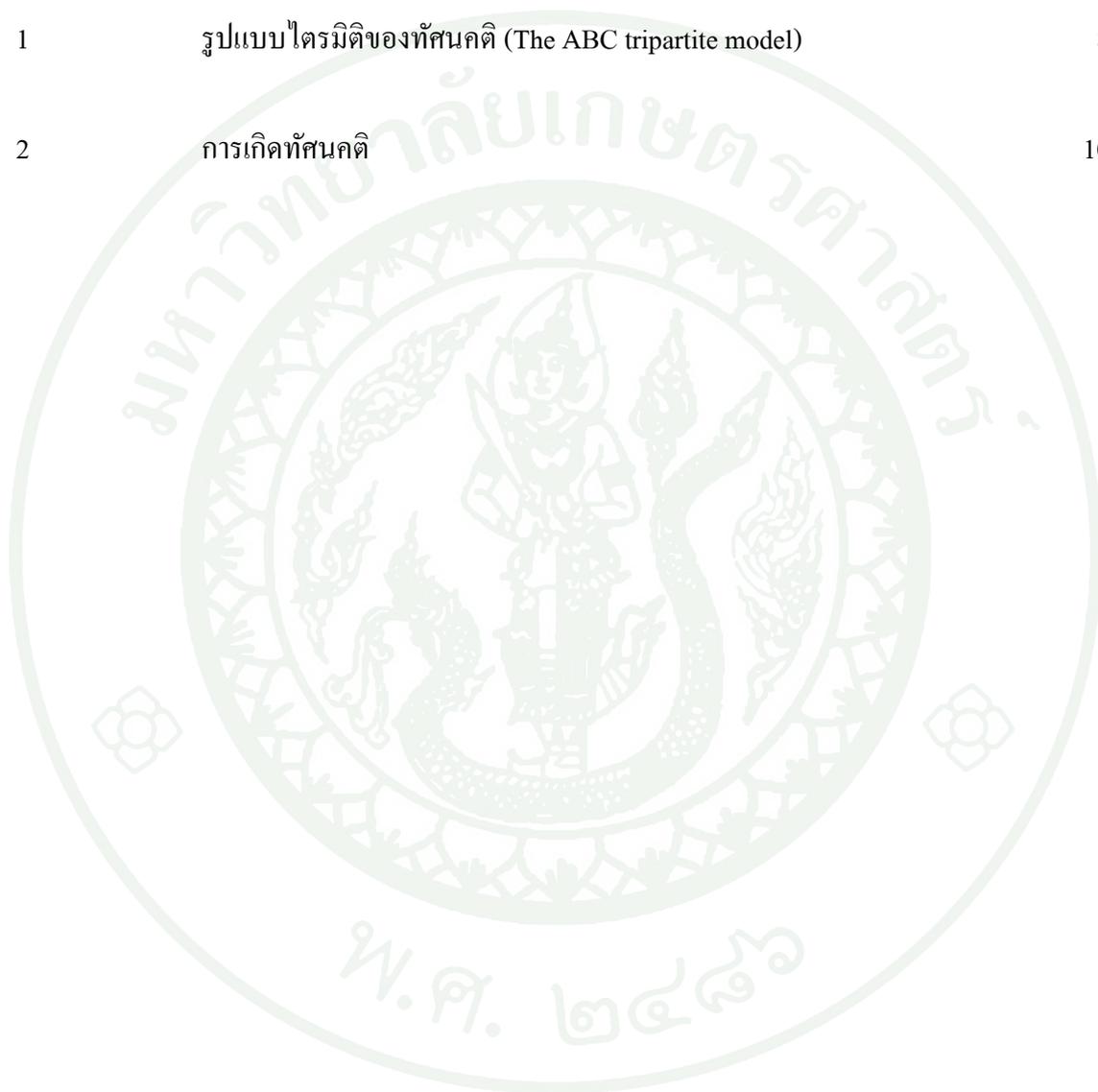
ตารางที่		หน้า
32	ทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	108
33	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	109
34	การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านคุณค่า ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกัน	110
35	การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านด้านประโยชน์ ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกัน	111
36	ทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	112
37	ทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน	113
38	ทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	114
39	การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ด้านคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
40	ทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	116
41	การทดสอบความแตกต่างที่ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	117

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบไตรมิติของทัศนคติ (The ABC tripartite model)	8
2	การเกิดทัศนคติ	10

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถตามความถนัดของตน สามารถนำไปประกอบอาชีพ ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 อ้างใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551ข) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551ก)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีจิตความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551ก) ซึ่งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ได้กำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ สำหรับให้สถานศึกษาได้จัดทำสาระของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามกรอบของหลักสูตรและพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีมีคุณธรรมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงาน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ การดำรงชีวิตและครอบครัว การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการอาชีพ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ที่ว่าด้วย งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์และงานธุรกิจ ซึ่งงานบ้านเป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว เน้นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการทำงาน ทักษะ กระบวนการทำงาน การแก้ปัญหาในการทำงาน มีความรับผิดชอบ สะอาด มีระเบียบ ประหยัด อุดม อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม (กรมวิชาการ, 2545ก)

จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการสอนวิชางานบ้านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ โสภี วุฒิมานานนท์ (2552) อาจารย์โรงเรียนสวนกุหลาบนนทบุรี พบว่า นักเรียนมีความสนใจอยู่ในระดับปานกลางและนักเรียนเพศหญิงมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากกว่านักเรียนเพศชาย ทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่อวิชางานบ้านอยู่ในระดับพอใจ และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลางถึงน้อย มีบางส่วนที่คะแนนสูง เด็กที่ได้คะแนนน้อยเนื่องจากขาดการส่งงาน ซึ่งมาจากการไม่สนใจในการเรียน และเวลาเรียนน้อยเกินไปเนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนส่งผลกระทบต่อเวลาในการเรียนการสอน นั้นแสดงว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน

ทัศนคติต่อการเรียน คือ สภาพทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ ต่อครู เพื่อน และสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ อาจแสดงออกมาใน 2 ลักษณะ คือ ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ซึ่งทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนั้นจะทำให้ผู้เรียน มีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ดีตามด้วย ซึ่งจะตรงกันข้ามกับทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542) กล่าวว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ ประกอบกับการส่งเสริมการเรียนของครูผู้สอนหรือสถานศึกษาจะทำให้ให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

ทั้งนี้การศึกษาของทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542) พบว่า นักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานอาชีพแต่ละด้านและเจตคติโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 -2.49 และตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 2.00 -2.49 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานอาชีพแต่ละด้านและเจตคติโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป เนื่องจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป นั้นมีความสนใจเอาใจใส่และตั้งใจในการเรียน มีความพอใจกับวิชาที่เรียนเกี่ยวกับวิชาสามัญมากกว่ากลุ่มวิชาการงานและอาชีพจึงทำให้มีความพยายามในการเรียน มีการทบทวน ฝึกฝนในวิชาการความรู้ต่างๆ มีความรับผิดชอบ รู้จักจัดเวลาในการเรียนและหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ดุสิตา ศรีพงษ์ (2550) ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระหว่างวิธีการสอนแบบบูรณาการและวิธีการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิชางานบ้าน เนื่องจากการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน ซึ่งผลการวิจัยอาจใช้เป็นแนวทางในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชางานบ้าน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชางานบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้

การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรีที่มีต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน
2. ทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรีที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน
3. เปรียบเทียบทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน
4. เปรียบเทียบทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการสร้างทัศนคติที่ดีของนักเรียนต่อ วิชางานบ้าน
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย คือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา งานบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการ จัดการเรียนการสอน และด้านคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน

ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนรัฐบาล เท่านั้น ซึ่งผ่านการเรียนหรือกำลังเรียนในรายวิชางานบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

นิยามศัพท์

ทัศนคติต่อการเรียนการสอน หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึก ในด้านเห็นด้วย มีความชอบหรือมีทัศนคติที่ดี และไม่เห็นด้วย มีความไม่ชอบหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชางานบ้าน

กระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการ กระบวนการ หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดสาระการเรียนรู้ การเตรียมการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการประเมินผล โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

งานบ้าน หมายถึง สาระที่กำหนดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว ประกอบด้วย บ้านและชีวิตความเป็นอยู่ ฟ้าและเครื่องแต่งกาย และอาหารและโภชนาการ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยในหัวข้อทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ทำการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

- ความหมายของทัศนคติ
- องค์ประกอบของทัศนคติ
- การเกิดทัศนคติ
- การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
- การศึกษาทัศนคติ

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชางานบ้าน

- การเตรียมการสอน
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- การใช้สื่อการสอน
- การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน
- การวัดและการประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

จูไรพร จินตกานนท์ (2535) และ Loudon and Della Bitta (1988) ได้ให้ความหมายของทัศนคติในทำนองเดียวกันว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกที่เห็นด้วยหรือขัดแย้งกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะแสดงเป็นด้านบวกหรือด้านลบ (Positive or Negative) ชอบหรือไม่ชอบ (Favorable or Unfavorable) ซึ่งเป็นการมองทัศนคติในด้านของความรู้สึก

ส่วน ลัดดา กิติวิภาต (2532) และ Assael (1992) ได้กล่าวถึงทัศนคติในทำนองเดียวกันว่า ทัศนคติ คือ ความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งก่อให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบ และมีใจโน้มเอียงอันเกิดจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อวัตถุหรือระดับชั้นของวัตถุ ในทางบวกหรือในทางลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Myers (1993) และ Plotnik (1999) ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า ทัศนคติ คือ สิ่งที่จะออกมาในรูปแบบของการประเมินถึงความชอบหรือไม่ชอบ เชิงบวกและเชิงลบ หรือ สนับสนุนและปฏิเสธ โดยมีระดับความมาก-น้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล อันเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการตอบสนองต่อการเกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของบุคคลที่เป็นไปในแนวทางที่แน่นอนต่อสิ่งดังกล่าว

นอกจากนี้ สุชา จันทน์เอม (2541) ยังได้กล่าวถึงทัศนคติไว้ว่า ทัศนคตินั้นมีลักษณะเป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งจะเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่ฝังอยู่ในจิตใจของบุคคล และมีความสำคัญต่อการตอบสนองของบุคคลทางสังคม แสดงว่าทัศนคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ดังนั้นจึงเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพและบุคคลยังมีทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

ดังนั้น ทัศนคติ หมายถึง การประเมินผลทางความคิด ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของบุคคลเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ที่จะแสดงออกมาในด้านอารมณ์และความรู้สึกทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติเกิดขึ้นจากองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งวัฒนา ศรีสัตย์วาจา (2534) และ สุชา จันทน์เอม (2541) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติไว้ 3 ประการ คือ

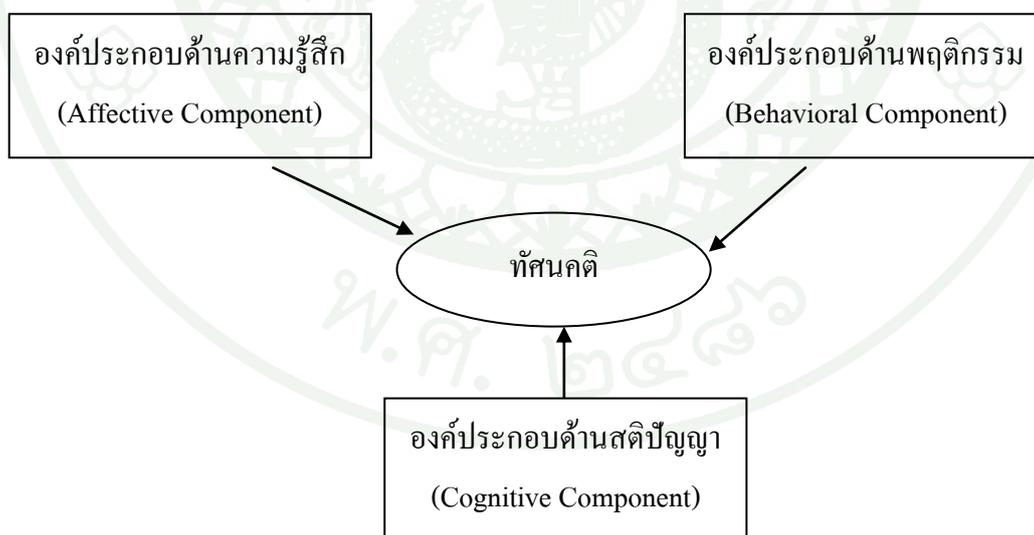
1. องค์ประกอบทางความคิด (Cognitive Component) หรือองค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ ความเชื่อ ความคิดรวบยอดหรือการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าเป็นสิ่งใด

ดี ก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้าม หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดี ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบทางความรู้สึก (Affective Component) คือ ความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล โดยบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากองค์ประกอบแรก เช่น เกลียด รัก ชอบ ฯลฯ ความรู้สึกนี้อาจจะแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง

3. องค์ประกอบทางแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรม (Action Tendency Component) หรือ องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะมีการกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้ หมายถึง แนวปฏิบัติที่จะแสดงออกโดยไม่ฝืนต่อความคิด และความรู้สึกในสององค์ประกอบข้างต้น

นอกจากนี้ Feldman (2001) ได้เสนอรูปแบบไตรมิติของทัศนคติ หรือที่เรียกว่า The ABC tripartite model ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งสาม คือ สติปัญญา ความรู้สึก และพฤติกรรม

ภาพที่ 1 รูปแบบไตรมิติของทัศนคติ (The ABC tripartite model)

ที่มา: Feldman (2001: 331)

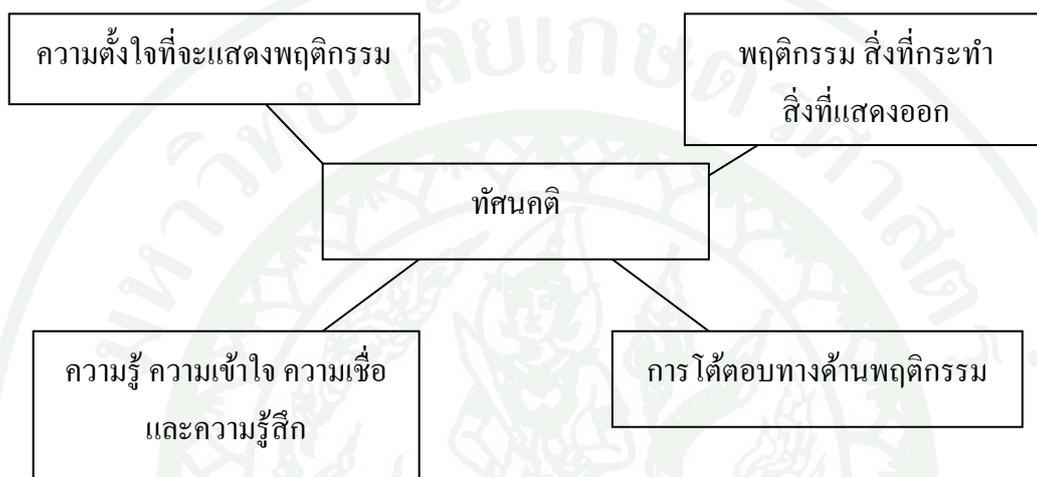
การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ บุคคลจะแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อสร้างสมการการเรียนรู้ ซึ่งจะเก็บไว้เป็นความจำ และทำให้เกิดความเชื่อ แต่ละคนจะแสวงหาข้อมูลและความรู้สึก จนเกิดการเรียนรู้โดยกระบวนการเชื่อมความสัมพันธ์กันของสิ่งสองสิ่ง เมื่อสิ่งเรานั้นเกิดขึ้นในเวลาและสถานที่เดียวกัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543: 64)

การเกิดทัศนคติโดยทั่วไปเกิดจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งขั้นตอนหรือกระบวนการของการเรียนรู้นั้นแตกต่างกันตามแต่ลักษณะของทัศนคติ แหล่งที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของบุคคล มี 4 ประการ (วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ, 2549)

1. ประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์ในอดีต จากการใช้ประสบการณ์โดยตรงหรือมีประสบการณ์ในอดีตกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีผลต่อการเกิดทัศนคติหรือพัฒนาทัศนคติ เช่น เด็กที่ไปหาทันตแพทย์หรือแพทย์เพื่อรักษา ถ้าได้รับการดูแลอย่างดี เด็กจะมีทัศนคติที่ดีต่อแพทย์
2. ครอบครัว ครอบครัวเป็นแหล่งสำคัญในการสร้างทัศนคติ การอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูของพ่อแม่ ในวัยก่อนเข้าเรียนมีผลต่อการสร้างทัศนคติอย่างมาก เช่น พ่อแม่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ทิ้งเศษขยะบนที่สาธารณะ เด็กก็จะซึมซับลักษณะเช่นนั้นด้วย
3. อิทธิพลของกลุ่มต่างๆ กลุ่มของสังคม เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มสถาบันการศึกษา ทุกกลุ่มมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อทัศนคติหรือเจตคติ ค่านิยม ความเชื่อในช่วงวัยรุ่น ส่วนกลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มการเมืองจะมีอิทธิพลต่อวัยผู้ใหญ่
4. สื่อต่างๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร ภาพยนตร์ และอื่นๆ เป็นสื่อกลางในการสร้างเจตคติหรือทัศนคติได้ทั้งในทางบวกและทางลบ เช่น การลงข่าวในหนังสือพิมพ์เรื่องการได้รับรางวัล หรือการได้รับโทษของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อบุคคลนั้นๆ ได้

นอกจากนี้ Zimbardo and Leippe (1991) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติเกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม องค์ประกอบเหล่านั้น ได้แก่ ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม พฤติกรรมหรือสิ่งที่กระทำและสิ่งที่แสดงออก ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่กระทำ และการโต้ตอบทางด้านพฤติกรรม

ภาพที่ 2 การเกิดทัศนคติ

ที่มา : Zimbardo and Leippe (1991: 33)

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจมีลักษณะดังนี้ จากการที่บุคคลได้รับข่าวสารต่างๆหรือการติดต่อสื่อสารกับบุคคล ประสบการณ์เฉพาะอย่าง การเลียนแบบ อิทธิพลของกลุ่มสถาบัน ซึ่งก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติทั้งทางบวกและทางลบ (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2549)

นอกจากนี้ สุชา จันทน์เอม (2541) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ 3 ประการคือ

1. การชักชวน (Persuasion) มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่สามารถปรับปรุงทัศนคติหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตนเสียใหม่ หลังจากที่ได้รับคำแนะนำ บอกล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มเติม

2. การเปลี่ยนกลุ่ม (Group Change) กลุ่มมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของบุคคลมาก หากจะลองเปลี่ยนทัศนคติอาจลองเปลี่ยนกลุ่มสมาชิกจะช่วยให้

3. การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะได้ผลอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ การรับรู้ (Selective perception) การหลีกเลี่ยง (Avoidance) และการสนับสนุนของกลุ่ม (Group support)

การศึกษาทัศนคติ

การศึกษาศนคตินั้นสามารถทำได้หลายวิธี (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543) สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาโดยวิธีการอธิบายหรือพรรณนา โดยใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์ แล้วจึงอธิบายข้อเท็จจริงที่ได้พบเห็น

1.1 การสังเกตพฤติกรรม (Observation) เป็นการใช้ประสาทสัมผัสโดยเฉพาะตาและหูในการบันทึกจดจำพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมาย แล้วจดลงในแบบบันทึกที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) หรือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการสังเกตจะต้องสอดคล้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2546)

1.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยผู้สัมภาษณ์มีโอกาสสนทนากับผู้ให้ข้อมูลโดยตรงและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนทั้งสองฝ่าย การสัมภาษณ์จะทำให้ได้ความรู้ และความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรม คุณลักษณะ ทัศนคติ บุคลิกภาพ อุปนิสัย ปฏิภาณไหวพริบ นับว่าเป็นวิธีการเก็บข้อมูลได้อย่างละเอียด ในส่วนของการสัมภาษณ์สามารถใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) นำมาเป็นแบบในการถาม หรือสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งทำได้โดยอาจกำหนดหัวข้อกว้างๆ ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะมีอิสระในการตั้งคำถามในแต่ละข้อให้มีความเหมาะสม (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545)

2. ศึกษาโดยวิธีการวัด (Measurement) ที่ได้มีการพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือ ซึ่งวิธีการวัดหรือมาตรวัดแบบมาตรฐานที่นิยมใช้มีอยู่ 3 ชนิด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

2.1 The Thurstone Method มาตรวัดทัศนคติตามวิธีของ Thurstone จะกำหนดช่วงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็น 11 ช่วง จากน้อยที่สุด จนถึงมากที่สุด แต่ละช่วงมี

ระหว่างเท่าๆ กัน จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า The Method of Equal-Appearing Intervals ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดจะต้องนำไปให้ผู้ตัดสิน (Judge) พิจารณาว่าควรอยู่ในตำแหน่งใดของมาตรวัด และแต่ละข้อความก็ต้องหาค่าประจำข้อความ คือค่า Scale Value (S) โดยหาในรูปของมัธยฐาน (Median) และหาค่า Quartile Deviation (Q) จำนวนข้อความที่ประกอบเป็นมาตรวัดที่สนคิดตามวิธีการของ Thurstone จะมีประมาณ 20 ข้อความ หรือมากกว่าเล็กน้อย

2.2 The Likert Technique มาตรวัดที่สนคิดตามวิธีของ Likert จะแบ่งช่วงความรู้สึกของบุคคลเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก และในทางลบ ซึ่งมีจำนวนพอๆ กัน ข้อความเหล่านี้จะมีประมาณ 18-20 ข้อความ การกำหนดน้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวนั้น จะกระทำภายหลังจากการเก็บข้อมูลแล้ว

2.3 วิธีวัดทัศนคติโดยใช้ความหมายทางภาษา (Semantic Differential Scale) ผู้คิด คือ Osgood สเกลแบบนี้ใช้คำคุณศัพท์มาอธิบายความหมายของสิ่งเร้า โดยมีคำคุณศัพท์ตรงข้ามกันเป็นขั้วของมาตรวัด Osgood ใช้สิ่งเร้านี้ว่า Concept คำคุณศัพท์ที่ใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของสิ่งเร้านี้สามารถอธิบายได้ 3 รูปแบบ คือ

2.3.1 องค์ประกอบด้านประเมินค่า (Evaluative Factor) เป็นองค์ประกอบที่แสดงออกด้านคุณค่า คำคุณศัพท์ที่ใช้ เช่น ดี-ชั่ว จริง-เท็จ ฉลาด-โง่ เป็นต้น

2.3.2 องค์ประกอบด้านศักยภาพ (Potential Factor) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกำลังอำนาจ เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ หนัก-เบา หนา-บาง เป็นต้น

2.3.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรม (Activity Factor) เป็นคุณศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะกิจกรรมต่างๆ เช่น ช้า-เร็ว เฉื่อยชา-กระตือรือร้น เป็นต้น

3. ศึกษาโดยการ โหวตเสียง (Polling) ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อแสวงหาความคิดเห็นหรือทัศนคติของประชาชน เพื่อคว่าประชาชนมีความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ อย่างไร เช่น การเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ประชาชนนิยม เป็นต้น (สุชา จันทน์เอม, 2541)

4. ศึกษาโดยวิธีทางทฤษฎี (Theories) โดยการนำทฤษฎีมาเป็นฐานในการอธิบายธรรมชาติพื้นฐานของทัศนคติ ซึ่งต้องผ่านวิธีการทดลองเพื่อแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องของทฤษฎีนั้นๆ

5. ศึกษาโดยวิธีทางทดลอง (Experiments) เป็นการจัดการทำกับสถานการณ์หนึ่ง มีการควบคุมตัวแปร และทดสอบสมมติฐาน โดยเนื้อหาที่ทำการทดลองมักเน้นความสำคัญของทัศนคติต่อสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคม รวมไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต โดยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำผู้เรียนไปสู่การพึ่งตนเองได้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ และส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551ก) ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย งานหรือหัวข้อเรื่องตามสภาพจริง และจะต้องบูรณาการความรู้ให้เป็นความสามารถ โดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี (คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543) เพื่อให้เกิดคุณงาม ความดีขึ้นในจิตใจ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เน้นกระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน รวมทั้งการสร้าง การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ ๆ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยกำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มเป็น “การเรียนรู้ที่ยึดการทำงานและการแก้ปัญหาเป็นสำคัญบนพื้นฐานของการใช้หลักการและทฤษฎีเป็นหลักในการ

ทำงาน และการแก้ปัญหา” (กรมวิชาการ, 2545ก) การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยีจึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการ

จุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน แบบองค์รวมเพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ โดยมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551ก) ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและครอบครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ
2. มีทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ การจัดการ การแสวงหาความรู้ เลือกใช้ เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน สามารถทำงานอย่างมีกลยุทธ์ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่
3. มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน รักการทำงาน ประหยัด อดออม ตรงต่อเวลา เอื้อเฟื้อ เสียสละ และมีวินัยในการทำงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของงานและอาชีพสุจริต ตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน (กรมวิชาการ, 2545ก)

จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีจุดมุ่งหมายหลังจากผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จะต้องมีความสามารถ ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือถูกต้องตรงกับลักษณะงาน มีทักษะกระบวนการทำงาน มีลักษณะนิสัยการทำงาน ที่กระตือรือร้น ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย สะอาด รอบคอบ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. เข้าใจประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการสร้างของเล่น ของใช้อย่างง่าย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 2 มิติ ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างถูกต้อง เลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์และมีการจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการนำกลับมาใช้ซ้ำ

3. เข้าใจและมีทักษะการค้นหาข้อมูลอย่างมีขั้นตอน การนำเสนอข้อมูลในลักษณะต่างๆ และวิธีดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. เข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยันอดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมารยาท และมีจิตสำนึกในการใช้น้ำ ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่า

2. เข้าใจความหมาย วิวัฒนาการของเทคโนโลยี และส่วนประกอบของระบบเทคโนโลยี มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างหลากหลาย นำความรู้และทักษะการสร้างชิ้นงานไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจอย่างปลอดภัย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือแผนที่ความคิด ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้เทคโนโลยีใน

ชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ ต่อชีวิต สังคม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

3. เข้าใจหลักการแก้ปัญหาเบื้องต้น มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรักษา ข้อมูล สร้างภาพกราฟิก สร้างงานเอกสาร นำเสนอข้อมูล และสร้างชิ้นงานอย่างมีจิตสำนึก และรับผิดชอบ

4. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพ

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. เข้าใจกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน มีทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการ มีลักษณะนิสัยการทำงาน ที่เสียสละ มีคุณธรรม ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า

2. เข้าใจกระบวนการเทคโนโลยีและระดับของเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ สร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพฉายเพื่อนำไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือแบบจำลองความคิดและการรายงานผล เลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการลดการใช้ทรัพยากรหรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. เข้าใจหลักการเบื้องต้นของการสื่อสารข้อมูล เครือข่ายคอมพิวเตอร์ หลักการและวิธีแก้ปัญหาหรือการทำโครงการด้วยกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะการค้นหาข้อมูล และการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม การใช้คอมพิวเตอร์ในการแก้ปัญหา สร้างชิ้นงานหรือโครงการจากจินตนาการ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนองาน

4. เข้าใจแนวทางการเลือกอาชีพ การมีเจตคติที่ดีต่อและเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ วิธีการหางานทำ คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการมีงานทำ วิเคราะห์แนวทางเข้าสู่อาชีพ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ต่ออาชีพที่สนใจ และประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ ความถนัด และความสนใจ

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ทำงานอย่างมีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

2. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีกับศาสตร์อื่นๆ วิเคราะห์ระบบเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ สร้างและพัฒนา สิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างปลอดภัยโดยใช้ซอฟต์แวร์ช่วยในการออกแบบหรือนำเสนอผลงาน วิเคราะห์และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยวิธีการของเทคโนโลยีสะอาด

3. เข้าใจองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ องค์ประกอบและหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารข้อมูลสำหรับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ คุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง และมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์แก้ปัญหา เขียนโปรแกรมภาษา พัฒนาโครงงานคอมพิวเตอร์ ใช้ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ติดต่อสื่อสารและค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนองาน และใช้คอมพิวเตอร์สร้างชิ้นงานหรือโครงงาน

4. เข้าใจแนวทางสู่อาชีพ การเลือก และใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 1-3) ได้แบ่งสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีออกเป็น 4 สาระ คือ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างและใช้สิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ก่อนการปฏิรูปการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา (2539) อ้างถึงใน คมขำ นิมสุวรรณ, 2545: 12) ได้กล่าวถึงงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ คือ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานอาชีพอื่นๆ ซึ่งงานเหล่านี้จะเป็นงานที่เชื่อมโยงไปสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 4 ดังนี้

สาระที่ 4 การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในการงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

มาตรฐานการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ 12 ปี โดยการจัดสาระการเรียนรู้ต้องจัดเป็น 4 สาระและทั้ง 4 สาระนี้ก็ต้องจัดให้มีในแต่ละชั้นด้วยยกเว้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่ต้องจัดสาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยีและสาระที่ 4 การอาชีพ ชั้นที่ไม่ต้องจัดการเรียนการสอนคือ ประถมศึกษาปีที่ 1-3 เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ไม่ได้กำหนดไว้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

งานบ้านในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ที่ว่าด้วย งานบ้าน

งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์และงานธุรกิจ ซึ่งงานบ้านเป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย

1. บ้านและชีวิตความเป็นอยู่ในบ้าน

1.1 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน

1.1.1 บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

1.1.2 การสร้างสัมพันธ์ภาพและบรรยากาศที่อบอุ่นในครอบครัว

1.2 การดูแลรักษาบ้าน

1.2.1 การจัดการด้านวางแผนการทำงานและการใช้ทรัพยากร

1.2.2 การเลือกและใช้เทคโนโลยี

1.2.3 การเลือก ใช้ เก็บ รักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ และอุปกรณ์

1.2.4 วิธีการและขั้นตอนในการดูแลรักษาบ้าน

1.2.5 ความปลอดภัยในการทำงาน

1.2.6 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

2. ผ้าและเครื่องแต่งกาย

2.1 การเลือกและการใช้

2.2 การทำความสะอาดและ การดูแลรักษา

2.3 การซ่อมแซม การตกแต่ง และการดัดแปลง

2.4 การตัดเย็บ

2.4.1 การออกแบบ

2.4.2 การเลือกผ้า

2.4.3 กระบวนการตัดเย็บ

2.5 การเลือกและใช้เทคโนโลยี

2.6 การเลือก ใช้ เก็บ รักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ และอุปกรณ์

2.7 ความปลอดภัยในการทำงาน

2.8 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

3. อาหารและโภชนาการ

3.1 การเลือกบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม และมารยาทในการรับประทานอาหาร

3.2 การประกอบ การจัด การตกแต่ง การบริการอาหาร และเครื่องดื่ม

3.2.1 การเลือก การซื้ออาหาร

- 3.2.2 การเตรียมวัตถุดิบ วัสดุ และอุปกรณ์
- 3.2.3 การประกอบอาหารและเครื่องดื่ม
- 3.2.4 การจัดตกแต่ง
- 3.2.5 การบริการ
- 3.3 การเก็บและการถนอมอาหาร
  - 3.3.1 การเลือกวัตถุดิบ
  - 3.3.2 การเตรียมวัตถุดิบ วัสดุ และอุปกรณ์
  - 3.3.3 เทคนิค /วิธี /ขั้นตอน
  - 3.3.4 การเก็บและถนอมอาหาร
  - 3.3.5 การบรรจุภัณฑ์
- 3.4 การเลือกและใช้เทคโนโลยี
- 3.5 การเลือก ใช้ เก็บ รักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ และอุปกรณ์
- 3.6 ความปลอดภัยในการทำงาน
- 3.7 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

งานบ้าน จะเน้นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการทำงาน ทักษะ กระบวนการทำงาน การแก้ปัญหาในการทำงาน มีความรับผิดชอบ สะอาด มีระเบียบ ประหยัด อดออม อนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม (กรมวิชาการ, 2545ก)

คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน

สุชาติ ธีรวิทย์วรกุล (2553) กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านที่มีต่อผู้เรียนดังนี้

คุณค่าของวิชางานบ้าน งานบ้านเป็นรายวิชาหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว การพึ่งตนเอง การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า อนุรักษ์ ประหยัด มีความรับผิดชอบ รอบคอบ ประณีต สะอาดเป็นระเบียบในการทำงาน และเจตคติที่ดีต่องาน โดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว และแสดงออกด้วยการปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัวด้วยการทำงานช่วยเหลืองานบ้าน งานในชุมชน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่อบอุ่นและให้มีความรู้ ความเข้าใจ

ในหลักการ วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามกระบวนการทำงาน การจัดการจนเกิดทักษะและเห็นความสำคัญของวิชางานบ้าน

ประโยชน์ของวิชางานบ้าน งานบ้านมีประโยชน์อย่างมากในการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็น การทำความสะอาด การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน การลบบรอยเปื้อนของเสื้อผ้า การซ่อมแซม ชักกรีด เก็บรักษาเสื้อผ้า ตัดแปลงเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย การตัดเย็บ การประดิษฐ์ของใช้หรือของตกแต่งบ้าน การเลือกบริโภคอาหาร อาหารทดแทนเครื่องคัม การประกอบอาหาร การเก็บรักษาอาหาร การถนอมอาหารและมารยาทในการรับประทานอาหาร

การจัดการเรียนการสอนวิชางานบ้าน

การจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนจะต้องใช้รูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการเรียนรู้คู่คุณธรรม (กรมวิชาการ, 2545ก: 4)

การเรียนการสอน มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกันอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน แต่ในการสอนแต่ละครั้งจะมีความแตกต่างกันเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสอน เนื้อหาสาระ การเสาะแสวงหาความรู้หรือกลวิธีสอนที่ผู้สอนนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537) ด้านผู้สอน สิ่งสำคัญและจำเป็นของตัวผู้สอน ซึ่งได้แก่

1. การมีพื้นฐานทางวิชาการอย่างดี มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้ในวิธีการและกลวิธีการสอน สถานการณ์เงื่อนไขการเรียนรู้จะมีลักษณะร่วมกันของการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ระดับใดก็ตาม ซึ่งประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการกระทำของผู้เรียนเป็นอันดับแรก เพราะผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองการเรียนรู้เกิดขึ้นเฉพาะตน

2. การให้ข้อติชมหรือข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เป็นส่วนเสริมให้ผู้เรียนได้ทราบเกี่ยวกับข้อดีและข้อผิดพลาดของการเรียนรู้ที่สามารถตรวจปรับได้ถูกต้อง

3. การเสริมแรงที่จะให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้า เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับกระบวนการเรียนรู้ใน ส่วนที่ผู้เรียนได้ทราบถึงประสบการณ์แห่งความสำเร็จ (Successful Experiences) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4. การจัดจำแนกลำดับขั้นตอนของการเรียน (Gradual Approximation) ไม่ควรที่จะห่างมากเกินไป สำหรับความสามารถที่จะเรียน การนำเสนอกิจกรรมของผู้เรียนทีละน้อยๆ เป็นขั้นตอนที่ สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจ ช่วยทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อชวนคิดติดตาม และทำให้ ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนรู้มันไม่ยากเกินไป

ด้านผู้เรียน ข้อมูลส่วนตัวและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้อง ศึกษาอย่างละเอียด ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวช่วยกำหนดในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพตรงกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ข้อมูลผู้เรียนอาจศึกษาได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจ และตระหนักถึงพื้นฐานความรู้ เดิม ความคาดหวังต่อสิ่งที่เรียน รวมทั้งสภาวะความเป็นอยู่ในครอบครัวของผู้เรียน

2. วิธีการแสวงหาความรู้ คือ ความพยายามที่จะเรียนรู้และหาข้อมูลต่างๆ เพื่อสรุปเป็น แนวคิดและหลักการที่จะนำไปใช้กับชีวิตจริง จะมีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้

3. การสร้างความเข้าใจ ซึ่งผู้สอนต้องพยายามที่จะเข้าใจถึงเหตุและผลของการกระทำ ต่างๆ ของผู้เรียน การทำความเข้าใจกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนต้องตระหนักอยู่เสมอว่าหัวใจของ การสอนคือผู้เรียน

4. การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผู้สอนจะต้องสร้าง โอกาสเพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง และเปิดทางเลือกในกิจกรรมที่สอน ให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ควรให้ โอกาสผู้เรียนที่มีอิสระในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพที่เขาจะมีอยู่ให้ได้มากที่สุด

5. การยอมรับผู้เรียนในสภาพที่เขาเป็นอยู่ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาว่าสิ่งที่ผู้สอนยอมรับไม่ได้หรืออาจจะผลออกไปขณะปฏิบัติการสอนนั้นคือ ผู้สอนคิดว่าผู้เรียนเหมือนกันหมด และมีความเท่าเทียมกัน ซึ่งในสภาพแห่งความเป็นจริงนั้น ผู้เรียนมีความแตกต่างกันมากในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ความเชื่อ ค่านิยม แม้แต่เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ก็ไม่เท่าเทียมกัน

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การเรียนรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอให้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน สิ่งเหล่านี้ผู้สอนเป็นผู้สร้างเงื่อนไข (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537) กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและกระบวนการสอนของผู้สอนมีความสัมพันธ์กันในเชิงทฤษฎี ถ้าหากว่าครูสามารถจัดการเรียนการสอน ทั้งใช้รูปแบบการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการและสาระการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับผู้เรียนก็จะทำให้ผลการเรียนรู้ และผลการสอนออกมาอย่างมีความสัมพันธ์กัน เพราะผลการเรียนรู้เกิดมาจากผลการสอน ผลการสอนสะท้อนผลการเรียนรู้ผู้เรียนและผลการสอนสะท้อนผู้สอนด้วย (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548)

นอกจากนี้อาถรณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวถึง องค์ประกอบของการสอน สามารถแบ่งออกเป็น องค์ประกอบรวม ซึ่งองค์ประกอบรวมประกอบด้วย ครู นักเรียนและ หลักสูตร และองค์ประกอบย่อย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการสอน องค์ประกอบย่อยประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตั้งจุดประสงค์การสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการสอน ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเพื่ออะไร ให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เป็นการสอนที่มีเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกันการตั้งจุดประสงค์การสอนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการเตรียมเนื้อหาการสอน การเลือกใช้วิธีการสอน เลือกใช้สื่อการสอน และการวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน

2. กำหนดเนื้อหา องค์ประกอบข้อนี้รวมไปถึง การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่สอนด้วยการกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้างก่อนหรือหลัง และในขอบเขตมากน้อยเพียงใดจึงเหมาะสม การกำหนดเนื้อหาทำให้การสอนมีสาระคุ้มค่ากับเวลาและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนอย่างไร ใช้วิธีการใดในการเสนอหรือสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อาจใช้วิธีเดียวหรือหลายวิธีในการสอนแต่ละครั้ง โดยจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาวิชา ผู้เรียน สภาพห้องเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน

การบูรณาการเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากงานวิจัยของ คุณิตา ศรีพงษ์ (2550) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอน โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอน โดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เนื่องจากวิธีการสอนแบบบูรณาการเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และยังจัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน

4. การใช้สื่อการสอน สื่อการสอนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ชัดเจนและเร็วขึ้น ตลอดจนดึงดูดความสนใจได้ดี สื่อการสอนที่ดีจะช่วยให้การสอนราบรื่น การเตรียมสื่อการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าใช้อะไรเป็นสื่อช่วยสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ถัดดา ศิริพันธ์ (2548) กล่าวว่า การจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนมากขึ้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ มาประกอบการสอน และจะต้องให้นักเรียนมีโอกาสในการใช้สื่ออย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่มีรายวิชาที่สอนหลากหลาย ดังนั้น เครื่องมือที่นำมาใช้จำเป็นต้องทันสมัยและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ ด้วย

5. การวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบข้อนี้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนที่ผ่านมา นั้นบรรลุผลหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ มีตอนใดหรือจุดประสงค์ข้อใดที่ยังไม่บรรลุ ทำให้ผู้สอนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงตามจุด การวัดผลและประเมินผลนี้มีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องทำการวัดผลและประเมินผลทุกครั้งการสอน

กนิษฐา วัชวุฒิ (2550) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้นักเรียนมีการประเมินผู้สอนเพราะจะทำให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของผู้สอนโดยตรง เพื่อนำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของนักเรียนมาพัฒนาตามความเหมาะสม จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือกลวิธีในการใช้ความพยายามของครูที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยในกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้น ต้องบูรณาการส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสมและกลมกลืนกับหลักการ ทฤษฎี ความก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้เรียน ผู้สอน สื่อ รูปแบบวิธีการ ศิลป์การสอน การวัดและการประเมินผลตลอดจนปัจจัยสภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่มีอยู่ในช่วงเวลาขณะที่สอนได้อย่างดี (ชาญชัย ยมคิษฐ์, 2548)

ดังนั้นผู้วิจัยเลือกศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อองค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนการสอน 5 ด้านของวิชางานบ้าน คือ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล

การเตรียมการสอน

การสอนจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผน และการเตรียมการสอนที่ดี การวางแผนและการเตรียมการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าขาดการวางแผนและเตรียมการสอนแล้วอาจทำให้การสอนล้มเหลวหรือบรรลุผลน้อยมาก ผู้สอนจะพบปัญหาอุปสรรคต่างๆ การดำเนินการสอนไม่ราบรื่น

ลักษณะ อินทจักร (2538) กล่าวว่า การเตรียมการสอนมีความจำเป็นสำหรับครูอย่างยิ่ง เพราะการเตรียมการสอนจัดเป็นขั้นแรกของการสอนที่มีระบบ และจะเป็นแนวทางให้ครูเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนตามบทเรียนนั้น ๆ ซึ่งในการเตรียมการสอนนั้น ครูควรจะต้องเตรียมทุกครั้งที่จะทำการสอน

สมนึก กัททิษณี (2549) กล่าวถึงความหมายของการเตรียมการสอนว่า หมายถึงการทำโครงการสอนและแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ ประจำบทเรียน ควบคู่กันครั้งละ 1 บท โดยครูผู้สอนทำล่วงหน้าก่อนถึงการสอนบทนั้น จะช่วยให้ครูวางแผน และทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

Cole and Chan (1994) กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการเลือกสรรและการออกแบบวิธีการสอนที่เหมาะสม โดยนำหลักที่เกี่ยวกับความคิดด้านการสอนและรายการ และความคิดรวบยอดที่ถูกจัดเป็นสาระสำคัญออกมาให้เห็นถึงการวางแผนการสอนและการเตรียมการสอน

ดังนั้น การเตรียมการสอน คือ การวางแผนการสอนล่วงหน้าก่อนการเรียนการสอนประจำบทในแต่ละครั้งของการสอน

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538) กล่าวถึงหลักการวางแผนและเตรียมการสอนนั้นมีหลักสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ต้องเขียนแผนการสอนที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่จะสอน หัวเรื่อง กำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอนและประเมินผล
2. ต้องรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาสาระที่จะสอนตามหัวเรื่องและความคิดรวบยอด และจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน
3. ต้องมีการวางแผนผลิตหรือจัดหาสื่อการสอนเพื่อใช้ในกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน
4. ต้องเตรียมแบบทดสอบสำหรับให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
5. ต้อง “ซ้อม” สอนเพื่อจัดลำดับขั้นการสอนให้ตนเองแน่ใจว่าจะสอนนักเรียนได้ดีและมีประสิทธิภาพ

ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548) ได้จำแนกหลักการวางแผนออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ คือ 1) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องสอน ได้แก่ การศึกษาเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ขอบเขตเนื้อหา พิจารณาข้อจำกัดและบริบทที่แวดล้อม 2) ทำการกำหนดการสอน ได้แก่ โครงการสอน และแผนการ

สอนทั้งระยะยาวและระยะสั้น 3) ทดลองสอนก่อนสอนจริงเพื่อประเมินความพร้อมก่อนสอน ในการวางแผนการสอนควรมีหลักการในการวางแผน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับต่างๆ ให้ถ่องแท้
2. กำหนดขอบเขตภารกิจในการสอนแต่ละวันให้ชัดเจน
3. สำรวจทรัพยากร บริบทสภาพแวดล้อม และแนวโน้มทางการสอน
4. พิจารณาลักษณะวัย พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และธรรมชาติของผู้เรียนตามหลักการและทฤษฎี และสภาพความเป็นจริง
5. ออกแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. เตรียมการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน ขณะเดียวกันก็เตรียมการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนด้วย
7. ทดลองสอนก่อนนำไปสอนในสถานการณ์จริง

แผนการสอน เป็นกิจกรรมแรกของการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นการออกแบบกำหนดการสอนก่อนลงมือสอนจริง แผนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ดังนี้ (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548) คือ

1. เป็นสิ่งที่แสดงถึงพันธกิจระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
2. เป็นสิ่งที่แสดงขอบเขตของการเรียนการสอน
3. เป็นสิ่งที่เป็นหลักฐานทางการสอนที่เหลืออยู่ภายหลังการสอน ทำให้สามารถตรวจสอบและพัฒนาระบบการสอนได้
4. เป็นสิ่งที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถของผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่เหมาะสมกับจุดประสงค์

แผนการสอนหมายถึง แผนที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอนล่วงหน้าก่อนสอนจริง ขั้นตอนดังกล่าวระบุถึง วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ในการทำแผนการสอนรายวิชา ควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 5 ประการ (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548) ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอน วัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์จะประกอบไปด้วย จุดประสงค์ทั่วไป เป็นจุดประสงค์ที่เขียนไว้แบบกว้างๆ เพื่อให้ทราบขอบข่ายว่าจะทำอะไรได้แค่ไหนเพียงไร มักจะมีคำว่า รู้ เข้าใจ ทราบ ชาบซึ่ง และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือเรียกว่า จุดประสงค์เฉพาะ เป็นจุดประสงค์ที่กำหนดให้แคบลงไปว่าการสอนต้องการให้ผู้เรียนทำอะไรได้บ้างหลังจากการเรียนรู้การสอนแล้ว ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ โดยจะคำเหล่านี้เป็นตัวบอกในจุดประสงค์ ได้แก่ บอก เล่า อธิบาย อ่าน เขียน วิเคราะห์ ฯลฯ (ชัยพร วงศ์วรรณ, 2547)

2. การเลือกเนื้อหา และจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การนำเสนอเนื้อหา แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ สิ่งที่ต้องรู้เพราะสำคัญ สิ่งที่เราไม่รู้เพราะอาจไม่จำเป็น และ สิ่งที่น่ารู้เพราะน่าสนใจ ผู้สอนจะต้องพิจารณาเนื้อหาว่าส่วนไหนเข้าลักษณะใด แล้วคัดเลือกสิ่งที่ต้องรู้ไว้ในอันดับแรกที่ต้องสอน ส่วนการจัดลำดับเนื้อหาควรเริ่มจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานก่อน เช่น ความหมาย ความสำคัญ แล้วจึงดำเนินสู่หลักการหรือทฤษฎี ส่วนข้ออภิปรายและปัญหาต่างๆ เป็นเรื่องที่จัดลำดับไว้หลังสุด (มณี โกสุมาศ, 2540)

3. การเลือกวิธีการสอน และสื่อการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การสอนเป็นการจัดดำเนินการของครูผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถแบ่งบทเรียนต่างๆ ไปเป็น 3 ส่วน (สุภาพ นิตราภรณ์, 2548) คือ

3.1. การนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อรวบรวมความสนใจและสมาธิของผู้เรียน เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนกล่าวเข้าสู่บทเรียนสั้นๆ รวดเร็วและตรงประเด็น การนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนเหมาะสมกับอายุ และความสามารถของผู้เรียน ดึงดูดความสนใจ เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด และให้โอกาสผู้เรียนปรับตัวเข้าสู่บทเรียน

3.2. การดำเนินการสอน เป็นส่วนสำคัญของบทเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชา การดำเนินการสอนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจจะต้องใช้กิจกรรม 1 อย่างหรือมากกว่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การวางแผนการจัดกิจกรรมอาจเขียนแยกเป็นสำหรับผู้เรียนและผู้สอน เพื่อความชัดเจนในการทำงาน ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชา

3.3. การสรุป เป็นการให้เวลาสำหรับผู้เรียนถามปัญหา เป็นการสรุปใจความสำคัญ เป็นการประเมินผลในรูปการกระทำ ผู้สอนควรเกริ่นเรื่องราวที่จะสอนครั้งต่อไปในคราวหน้า

เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

4. กำหนดวิธีการวัดผลการเรียน การวัดผลเป็นกระบวนการใช้เครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนหรือปริมาณ ในการวัดผลการเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ได้แก่ ข้อสอบ หรือแบบทดสอบ ซึ่งสามารถวัดผลการเรียนได้ 3 ระยะ คือ ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน (อำนาจ จันทน์แปน และคณะ, 2540) ผลการเรียนที่ได้นั้นจะเป็นผลการเรียนในแต่ละหน่วยหรือบทเรียนที่ได้ทำการสอนในแต่ละครั้งอาจจะยังไม่ได้ถึงผลการเรียนในภาพรวมของวิชานั้น

5. การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน หรือการประเมินรายวิชา การประเมินผลเป็นกระบวนการในการเอาการวัดมาตัดสินใจ วินิจฉัยคือ การตัดสิน ซึ่งในการประเมินผลนั้นจะมีเกณฑ์เป็นตัวช่วยในการพิจารณาตัดสิน ในการประเมินผลการเรียนการสอนสามารถทำการประเมินได้หลายครั้ง เช่น ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน ประเมินจากการปฏิบัติจริง การประเมินตามสภาพจริง และ การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546) การประเมินผลการเรียนหรือประเมินรายวิชา จะสามารถบอกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาที่ทำการประเมินได้ด้วยวิธีการประเมินดังกล่าว

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543) ได้กล่าวถึงแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่ดี ว่าควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ

1. เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นคอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรับรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จราคาสูง

การเตรียมการสอนหรือการวางแผนการสอนเป็นการระบุนขอบเขตของเรื่องที่สอน สอนตามลำดับของเนื้อหา แผนการสอนควรมีการวางแผนอย่างรอบคอบเขียนอย่างละเอียด ระบุให้ชัดเจน ผู้สอนต้องวางแผนให้เหมาะสมกับผู้เรียน สถานการณ์ และเนื้อหา ให้มีคุณภาพเหมาะสม และสามารถนำไปสู่การประเมินผลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กระบวนการที่สำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้นั้นมีหัวใจอยู่ที่กิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นกิจกรรมที่น่าปัจจัยทุกอย่างมาจัดระบบดำเนินการตามขั้นตอนให้เกิดผลได้จริง ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะกล่าวถึงความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุสู่ จุดประสงค์ การสอนที่กำหนดไว้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)

กิจกรรมการเรียนการสอน หรือ ประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมใดๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในส่วนที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัวและชุมชน และการจัดกิจกรรม หรือประสบการณ์การเรียนรู้ให้ได้ผลดีมากขึ้นขึ้นอยู่กับผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน และสถานการณ์ (สุภาพ นัฏราภรณ์, 2548)

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและครูในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายที่ระบุไว้

สุภาพ นัตรารณณ์ (2548) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจจะจัดเพื่อให้ผู้เรียนรวมกันทั้งชั้นหรือแบ่งเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่ทำในห้องเรียน หรือให้ทำที่บ้าน ซึ่งการจัดประสบการณ์เหล่านี้ควรพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

1. ความหลากหลาย ผู้สอนควรเลือกประสบการณ์ให้มีวิธีสอนและสื่อการสอนที่แตกต่างกัน อย่าใช้วิธีซ้ำซากกันทุกวัน เช่น การเรียนรู้จากของจริง โสตทัศนูปกรณ์ การอ่าน การฟัง การศึกษา โครงการ และการร่วมกิจกรรม

2. ผู้เรียน ความชอบ ความสนใจของผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งที่ครูควรคำนึงถึงในการวางแผนจัดประสบการณ์ ถ้าผู้เรียนมีความตื่นตัวอยากเรียนรู้ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และควรคำนึงถึงวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็น การอ่าน การอภิปราย หรือการเรียนรู้จากผู้เรียนด้วยกันในลักษณะทำงานเป็นกลุ่ม

3. ประสาทสัมผัสที่ใช้ในการเรียน การจดจำเนื้อหาวิชาของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็น การฟังหรือการอ่าน ก็จำได้นานเท่ากัน แต่ถ้าได้ยินและได้เห็นควบคู่กัน ช่วงระยะเวลาการจดจำจะจำได้นานกว่า การฟังอย่างเดียวหรือการอ่านอย่างเดียวถึงสี่เท่า ดังนั้น ในการสอนควรให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การดู การสัมผัสโดยการจับ การดมกลิ่น การชิมรส

4. เวลาและฤดูกาล ช่วงระยะเวลาที่ผู้เรียนมีความสนใจน้อย ได้แก่ ชั่วโมงแรกในวันจันทร์ ชั่วโมงหลังเที่ยงหรือชั่วโมงสุดท้ายก่อนวันหยุดยาวหรือก่อนปิดเทอม ส่วนฤดูกาลที่ผู้เรียนมีความสนใจน้อย ได้แก่ ฤดูกาลที่อากาศร้อน หรืออบอ้าว หรือช่วงที่มีเทศกาลหรือกิจกรรมต่างๆ

5. อุปกรณ์และสถานที่ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ถ้าห้องเรียนเล็กและแคบมาก ผู้สอนก็ไม่สามารถจัดให้มีการแสดงแพชชั่นโชว์ของนักเรียนภายในห้องเรียนได้ แต่อาจจะขอแลกห้องกับผู้สอนวิชาอื่นที่มีห้องเรียนกว้างกว่า หรือในกรณีที่ผู้สอนต้องการฉายภาพยนตร์ให้นักเรียนดู แต่ถ้าห้องไม่มีฉายภาพยนตร์ที่ฉายนั้นอาจจะไม่ดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร หรือมีสไลด์เกี่ยวกับการจัดดอกไม้แบบต่างๆ แต่ไม่มีเครื่องฉายสไลด์ ก็ไม่สามารถนำสไลด์นั้นมาช่วยในการสอนได้

6. เจตคติของผู้บริหาร อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ถ้าผู้บริหารเป็นบุคคลที่ไม่ยอมรับแนวการสอนแบบใหม่ หรือแนวคิดใหม่ๆ ผู้สอนก็ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์หรือน่าสนใจได้

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนมีหลักการแตกต่างกันออกไป เพราะกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการถ่ายทอดและสื่อสาร ในกระบวนการหลักของระบบการสอน ชาลนุชัช ยมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่า การทำความเข้าใจหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ต้องทำความเข้าใจ ความหมายของคำ 2 คำคือ กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมการดำเนินที่มีขั้นตอนที่สนองต่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งอย่างเป็นระบบ ตอบสนองต่อเนื่องกันในแต่ละขั้นตอน โดยกระบวนการดังกล่าวผ่านการ ค้นคว้าแล้วว่าสามารถทำได้ ถ้านำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนทั่วไป ดังนั้น กระบวนการจึงเป็นนวัตกรรมที่เป็นชุดของขั้นตอนการสอนสำเร็จรูปสำหรับนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน เช่น กระบวนการพหุปัญญา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการ 9 ขั้น เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นภาพรวมของชุดประสบการณ์ใหญ่ ตั้งแต่ขั้นตอนการ ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งในหรือนอกห้องเรียน ทั้งรายบุคคลหรือกลุ่ม ซึ่ง สามารถพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมที่แสดงถึงการดำเนินการทั้งหมดเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิด การเรียนรู้ 2) กิจกรรมย่อยที่แสดงถึงลักษณะการดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมย่อยๆ ที่แยกออกจากกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดในข้อ 1 ซึ่งสามารถจะนำกิจกรรม ย่อยๆ ขึ้นไปใช้ร่วมกับกระบวนการเรียนรู้ได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) ได้ระบุหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะดังนี้

1. การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรฉบับปัจจุบันมีความ มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย สามารถคิดค้นคว้า แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน และรักการเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการคิด

วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา และสอนอย่างมีลำดับขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ผู้สอนต้องพิจารณาว่าจุดประสงค์การสอนในครั้งนั้นมุ่งเน้นพฤติกรรมด้านใด เช่น จุดประสงค์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนกระทงได้สวยงามถูกต้องตามขั้นตอน ซึ่งจุดประสงค์เน้นพฤติกรรมด้านทักษะ ดังนั้น ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ

3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เช่น นักเรียนในระดับประถมศึกษาชอบเรียนป่นเล่น ครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาท ได้แข่งขัน ได้เล่นเกม ร้องเพลง เต้น ได้แสดงออกตามวัย ผู้เรียนจะเรียนด้วยความสนุกเพลินและมีความสนใจที่จะเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภท เช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม ซึ่งเนื้อหาวิชาแต่ละประเภทนั้นต้องอาศัยเทคนิควิธีการสอน หรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่น เนื้อหาวิชาประเภทการแก้ปัญหาก็ต้องให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์

5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องไม่สับสน และสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้ การจัดลำดับขั้นตอนควรเริ่มจากง่ายไปยาก รูปธรรมไปนามธรรม ไกลตัวไปใกล้ตัว และส่วนรวมไปส่วนย่อย จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม สื่อการสอน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่

6.1 สื่อบุคคลและของจริง หมายถึง ผู้สอน ผู้ช่วยสอน วิทยากรพิเศษ หรือของจริงต่างๆ เพื่อช่วยในการประกอบการสอน

6.2 วัสดุและอุปกรณ์เครื่องฉาย เช่น ภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส สไลด์ फिल्म เป็นต้น

6.3 วัสดุและอุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

6.4 สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร รูปภาพ เป็นต้น

6.5 วัสดุที่ใช้แสดง เช่น แผนที่ ลูกโลก ของจำลองต่างๆ เป็นต้น

7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่วนความรู้เป็นผลพลอยได้จากการกระทำกิจกรรม เพราะวาระหว่างทำกิจกรรมผู้เรียนจะได้รับผล คือ เกิดการพัฒนาตนเองทางการคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผนจัดการ และเทคนิควิธีการต่างๆ ในการเรียนรู้

8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ท้าทายความคิดความสามารถของผู้เรียน การฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง เช่น การเข้าร่วมฟังอภิปราย การสัมมนา จัดโต้วาที การจัดประกวดต่างๆ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมในวิชาเรียนและกิจกรรมเสริมการประกอบการเรียน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถ ความถนัด และได้เพิ่มศักยภาพส่วนตัวของผู้เรียนได้ดี

9. จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการสอนแต่ละครั้ง ควรจัดกิจกรรมการสอนให้น่าสนใจ เลือกใช้เทคนิควิธีสอนที่สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา

10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน และเป็นกันเอง เพราะทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสุข สบายใจ ไม่เครียด ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน บรรยากาศจะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าผู้สอนเข้มงวด เคร่งขรึมและเคร่งเครียด บรรยากาศจะตึงเครียด ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจในการเรียน แต่ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียน ให้ความเมตตา บุคลิกภาพร่าเริงแจ่มใส ไม่เข้มงวด ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการซักถามปัญหา และปรึกษาหารือระหว่างทำกิจกรรม ก็จะเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมได้ดี

11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง เพื่อค้นหาข้อดี ข้อบกพร่อง แล้วนำผลไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับใช้ในครั้งต่อไป ในการวัดผลควรมีทั้งการวัดผลระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรม และภายหลังการทำกิจกรรม โดยครูอาจใช้วิธี สังเกต ซักถาม ตรวจสอบผลงานหรือ

ทดสอบ เมื่อวัดผลแล้วพบว่า กิจกรรมนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีก็สามารถนำไปใช้ในครั้งต่อไป แต่ถ้าผู้เรียนพบปัญหาขณะทำกิจกรรม ผู้สอนควรวิเคราะห์สาเหตุ แล้วแก้ไขตรงจุดนั้น ซึ่งหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวได้สอดคล้องกับงานวิจัยของวงษ์ศิริ เรื่องศรี (2549) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียนในชั้นเรียนที่เน้นในเรื่องของรูปแบบการเรียน ความรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจึงทำให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรทราบพื้นฐานของผู้เรียนซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดจุดประสงค์ในการสอน เนื้อหาและกิจกรรม ควรให้มีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะ ความรู้ความสามารถของผู้เรียน

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลายรูปแบบด้วยซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548) ดังนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยใช้การบูรณาการ

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการเป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ ซึ่งรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้านหรือการพัฒนาเป็นองค์รวม (ทิศนา แจมมณี, 2546)

กรมวิชาการ (2544) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการมีหลายลักษณะดังนี้

การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น

การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่างๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่างๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ โดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชา หรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่องผู้สอน จัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอนภาษาไทย จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครูผู้สอนสุขศึกษา อาจจัดให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการโครงการ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่างๆ ที่ครูผู้สอนเคยแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกันในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีมในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

ดุสิตา ศรีพงษ์ (2550) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบบูรณาการเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำกิจกรรมเป็นกลุ่มพร้อมทั้งจัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน การสอนแบบบูรณาการยังช่วยส่งเสริม และพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาอย่างหลากหลาย และยังคงตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาด้านสุนทรียะความดีงาม

2. รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกลุ่มผู้เรียนเป็นหลัก

จำนวนผู้เรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเป็นอย่างมาก ยิ่ง ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548) เสนอกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบ่งตามจำนวนผู้เรียน ดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่ กิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มแบบนี้มุ่งตอบสนอง ต่อผู้เรียนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ส่วนมากเน้นความรู้ด้านเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อนมากนัก การจัด กิจกรรมกับกลุ่มนี้อยู่ที่เทคนิควิธีการเฉพาะตัวของผู้สอน ที่จะสามารถดึงความสนใจของผู้เรียนทุก คนให้มาอยู่ที่ผู้สอนและบทเรียน

ในการสอนอาจมีกิจกรรมอื่นๆ มาร่วมด้วย เช่น การใช้สื่อ การใช้คำถาม การยกตัวอย่าง การ ใช้บุคลิกภาพ การสาธิต เพลง เกม เป็นต้น ประกอบการสอนด้วย ซึ่งกิจกรรมที่มาใช้ประกอบกัน ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และบทเรียนที่ครูวางแผนการจัดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะ ใช้วิธีสอนแบบบรรยายเพราะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มใหญ่

การจัดผู้เรียนกลุ่มใหญ่ สามารถจัดได้ดังนี้ 1) จัดโดยยึดตามอายุเป็นเกณฑ์ หมายถึง คำนึงถึง กลุ่มวัยเดียวกันเอาไว้ก่อน 2) จัดโดยยึดความสามารถและผลสัมฤทธิ์เป็นเกณฑ์ หมายถึง การจัดกลุ่ม โดยคำนึงถึงระดับความสามารถทางสมองและผลการเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม 3) จัดกลุ่มตาม สภาพพิเศษไว้ด้วยกัน เช่น กลุ่มวัฒนธรรมประเพณี ความสนใจและความสามารถในการปรับตัวเข้า ไปได้ด้วยกัน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มใหญ่จึงต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) เนื้อหา 2) ความ สนใจ และ 3) วัยและวุฒิภาวะเป็นหลักในการจัด ซึ่งวิธีสอนในกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่ม ใหญ่ ได้แก่ แบบบรรยาย แบบอภิปรายทั่วไป สัมมนาแบบชิมโปเซียม ปาฐกถา เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มย่อย กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มย่อย หมายถึง กิจกรรม การเรียนการสอนที่จำนวนคนไม่มาก ควรอยู่ประมาณ 3 คน – 15 คน ในกลุ่มมีลักษณะที่ถูกแบ่งโดย มีวัตถุประสงค์ชัดเจน อาจคุ้นเคยกันมาก่อน หรือเพิ่งถูกแบ่งให้มารวมกัน ซึ่งถ้าหากมีลักษณะนี้ จำเป็นต้องมีกิจกรรมการทำความเข้าใจ เรียนรู้ซึ่งกันเพื่อกระชับความสัมพันธ์กันอันจะนำไปสู่ เป้าหมายเดียวกัน

วิธีการสอนที่สามารถใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มย่อย มีดังนี้ การสาธิต การทดลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา การจัดทำโครงการ การบรรยาย การจำลองสถานการณ์ การศึกษาดูงาน ภาคสนาม เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของจำนวนผู้เรียนที่มีขนาดมากเกินไป มีจุดสนใจตรงกัน ถ้าหากครูผู้สอนรู้จักเลือกใช้และนำมาจัดให้กลมกลืนกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระในบทเรียน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอนรายบุคคล กิจกรรมการเรียนการสอนรายบุคคลนี้มีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก เพราะปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะอยู่ที่ใด แม้ไม่มีผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ การสอนให้ค้นพบด้วยตนเองจึงเป็นกิจกรรมสำคัญของการเรียนแนวนี้ ซึ่งกิจกรรมนี้ตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎีสิ่งที่เร้ากับการตอบสนอง โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน ผู้เรียนสามารถหาความรู้ได้หลากหลาย และรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนรายบุคคล

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายบุคคลเป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล สนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งครูต้องคอยช่วยเหลือ หรือดูแลอยู่ห่างๆ ให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินไปอย่างสร้างสรรค์และเกื้อกูลต่อความเจริญก้าวหน้าต่อไปของผู้เรียน

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในทุกด้าน การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงบรรยากาศที่สนุกสนาน ให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการหรืออำนวยความสะดวกให้กิจกรรมนั้นเป็นไปตามที่ได้วางแผนและผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุด

การใช้สื่อการเรียนการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนที่ดีนั้นสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ สื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นตัวกลางที่ช่วยเพิ่มความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนและมีความสุข เพลิดเพลิน สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ความหมายและความสำคัญ

วิวรรณ จันท์เทพย์ (2543) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการใดๆ ที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน สื่อแต่ละชนิดจะมีคุณค่าและคุณสมบัติพิเศษในตัวเอง สามารถแสดงความหมายที่เหมาะสมกับเนื้อหา และเทคนิควิธีการใ้ใช้อย่างมีระบบ

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางเชื่อมโยง ความรู้ ความเข้าใจระหว่างสารที่ผู้สอนส่งไปยังผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้

กรมวิชาการ (2545ข) กล่าวว่า สื่อการเรียนต่างๆ นอกจากมีบทบาทเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้แก่

1. **ความรู้** สื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการประจักษ์จากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้นหาและการเชื่อมโยงสาระที่ได้เรียนรู้ระหว่างกลุ่มต่างๆ เข้ากับประสบการณ์ส่วนตัว หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมในวงกว้าง

2. **ทักษะ** สื่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้แก่ ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะในงานอาชีพ เป็นต้น

3. คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อต่างๆ นอกจากจะให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะแล้วยังมุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึก ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม

นอกจากนี้ ชาญชัย ชุมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
2. ช่วยพัฒนารูปแบบการสอน
3. ช่วยพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
4. ช่วยสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา
5. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545ข) ได้จำแนกสื่อการเรียนรู้เป็นประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่ง ได้แสดงหรือจำแนกหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อเพื่อแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายประเภท เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จดหมาย จดหมายเหตุด่วน บันทึกรายงาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

3. **สื่ออื่นๆ** ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่า สื่อ 2 ประเภทดังกล่าว เพราะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ท้องถิ่นที่ขาดแคลนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

3.1 **สื่อบุคคล** หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติและวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน นักการภารโรง หรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกระบบโรงเรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่างๆ เป็นต้น

3.2 **สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่างๆ ปรากฏการณ์ แผ่นดินไหว สภาพดินฟ้าอากาศ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการหรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน

3.3 **สื่อกิจกรรมหรือกระบวนการ** หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูหรือผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การจัดทัศนศึกษา ทำโครงการ เป็นต้น

3.4 **สื่อวัสดุหรือเครื่องและอุปกรณ์** หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมไปถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง เป็นต้น

หลักการเลือกสื่อการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2545ข) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง ผู้สอนจะต้องมีการวางแผนด้วยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งมีหลักการเลือกสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรคำนึงถึงสำคัญที่สุดคือ

1. การเลือกสื่อการเรียนการสอนต้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน
2. การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนต้องเหมาะสมกับผู้เรียน
3. พิจารณาความเป็นไปได้และค่าใช้จ่าย
4. พิจารณาความสะดวกและความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน

นอกจากนี้ในการเลือกใช้สื่อการสอนเมื่อกำหนดจุดประสงค์การสอนแล้ว ผู้สอนควรมีหลักในการเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมดังที่ อากรณ ใจเที่ยง (2546) ได้แนะนำไว้ดังนี้

1. เลือกใช้สื่อการสอนที่สัมพันธ์กับบทเรียนและตรงเป้าหมายกับเรื่องที่จะสอน
2. เลือกใช้สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากเกินไป
5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน
7. พิจารณาเลือกสื่อในปริมาณที่เหมาะสมที่จะใช้ประกอบการสอนอย่างแท้จริง ไม่มากจนเกินไป จนทำให้การเรียนการสอนส่วนอื่นบกพร่อง หรือเหลือใช้ในแต่ละชั่วโมงเรียน
8. เลือกสื่อการสอนที่ไม่เป็นอันตรายแก่ผู้เรียน
9. เลือกใช้สื่อที่มีสีสันดึงดูดความสนใจผู้เรียน ควรใช้สีที่เย็นตาและสดใส
10. เลือกใช้สื่อที่มีขนาดถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เช่น บัตรคำ ตัวอักษรควรเป็นแบบที่อ่านง่าย มีหัวตัวอักษรที่ชัดเจน สีหมึกที่ใช้ ควรเป็น สีเขียว น้ำเงิน บนกระดาษสีขาว เป็นต้น
11. ควรเลือกใช้สื่อที่แปลกไปจากสิ่งที่ผู้เรียนเคยเห็นจำเจและ หรือเลือกใช้สื่อที่สามารถเคลื่อนไหวได้ (Movement) จะช่วยเร้าความสนใจผู้เรียนได้ดีเป็นพิเศษ

สื่อการเรียนการสอน คือ สิ่งต่างๆ ที่เป็นวัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างเจตคติ และทักษะตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนควรเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ตรงตามวัตถุประสงค์เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพที่ดี

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าบรรยากาศในชั้นเรียนดีเยี่ยมชักจูงใจให้อยากเรียนในบทเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

Cruickshank *et al.* (1995) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าจัดการชั้นเรียน หมายถึง การเตรียมการและกระบวนการที่จำเป็นถึงการสร้างสรรค์และผดุงสิ่งแวดล้อมในที่ซึ่งปรากฏการสอนและการเรียนรู้

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงต่อสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมที่ครุมุ่งหวังไว้

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีความสุขต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรมวิชาการ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542: 11 อ้างถึง กองวิจัยการศึกษา, 2535) พบว่าเด็กที่มาโรงเรียนแล้วมีความสุข เกิดจากปัจจัย 3 ประการ คือ รักโรงเรียน รักครู และรักเพื่อน ซึ่งเห็นได้ว่าการที่ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ครูและเพื่อนนั้น เป็นสิ่งที่สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนของคนได้ อันทำให้มีบรรยากาศของการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถได้ดีที่สุด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้การเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่น เช่น ห้องเรียนที่ไม่คับแคบจนเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรม
2. ช่วยสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามและความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน เช่น ห้องเรียนที่สะอาด ที่จัดโต๊ะเก้าอี้ไว้อย่างเป็นระเบียบ ที่มีความเอื้อเพื่อแผ่ออกัน นักเรียนจะซึมซับสิ่งเหล่านี้ไว้โดยไม่รู้ตัว
3. ช่วยสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น มีแสงสว่างเหมาะสม มีที่นั่งไม่ใกล้กระดานดำจนเกินไป มีขนาดโต๊ะเก้าอี้ที่เหมาะสมกับวัย รูปร่างของนักเรียน เป็นต้น
4. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความสนใจในบทเรียนมากขึ้น เช่น การจัดมุมวิชาการ การจัดป้ายนิเทศ การตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของนักเรียน
5. ช่วยส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น การฝึกให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การฝึกให้มีอัธยาศัยไมตรีในการอยู่ร่วมกัน เป็นต้น
6. ช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการมาโรงเรียน เพราะในชั้นเรียนมีครูที่เข้าใจนักเรียน ให้ความเมตตาเอื้ออารีต่อนักเรียน และนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีความสุขกับการเรียน อาจเริ่มจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะ เก้าอี้ในห้องเรียน จัดมุมประสบการณ์หรือมุมวิชาการที่น่าสนใจ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งด้วย (วงษ์ศิริ เรื่องศรี, 2549)

Cruickshank *et al.* (1995) กล่าวว่าวิธีการจัดการชั้นเรียนจำเป็นต้องพิจารณาประเภทของบรรยากาศชั้นเรียนและกฎระเบียบและงานประจำที่อยู่ภายใต้การกำหนดบรรยากาศการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จึงได้แบ่งประเภทของบรรยากาศในชั้นเรียนออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในห้องเรียนให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆซึ่งมีความคงทนสภาพพร้อมกับการใช้งาน ทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ เช่น การจัดห้อง การจัดที่นั่ง เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตวิทยา หมายถึง บรรยากาศด้านจิตใจของผู้ซึ่งอยู่ในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ดีต่อกัน บางครั้งก็เกี่ยวข้องกับสภาพทางสังคมหรือตามสภาพของอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นไปในชั้นเรียน

ครูผู้สอนจำเป็นต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่และยอมรับในความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน อีกทั้งบรรยากาศการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติรายวิชาที่เรียน (ลัดดา ศิริพันธุ์, 2548)

การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน คือ การเตรียมการการสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายและพร้อมสำหรับการใช้งาน พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศด้านจิตใจด้วยการความเอื้ออาทร การเอาใจใส่ผู้เรียนของครู ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ดีและมีเพิ่มขึ้น

การวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ผู้สอนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาทดสอบและตัดสินคุณค่าซึ่งการตัดสินคุณค่าข้อมูลที่ได้มาจากการวัดผล ดังนั้นการประเมินผลจะรวมทั้งคุณภาพและปริมาณของพฤติกรรมนักเรียนบวกกับการตัดสินคุณค่าที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปรารถนา ส่วนการวัดผลจำกัดอยู่ที่ปริมาณเพียงอย่างเดียวเท่านั้นไม่ได้รวมด้านคุณภาพ หรือการตัดสินคุณค่าเลย (ชีพสุมน รังษยาธร, 2552) ในการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ในการวัดและประเมินผลจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริงโดยเน้นการปฏิบัติจริง (คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี, 2546) ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงเป็นกระบวนการสังเกต การบันทึก การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานที่ผู้เรียนได้ทำ รวมทั้งได้แสดงวิธีการว่าได้ทำอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการตัดสินใจทางการศึกษา การประเมินตามสภาพจริงมีความแตกต่างจากการประเมินโครงการตรงที่การประเมินแบบนี้ให้ความสำคัญกับผู้เรียน (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2543)

คณะทำงานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (2546) กล่าวว่า เมื่อจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วต้องมีผลงานเชิงประจักษ์ ผลงานที่เป็นรูปธรรมออกมา การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีองค์ประกอบ คือ

1. พฤติกรรมความสามารถ พฤติกรรมความสามารถเป็นความรู้ ทักษะ คุณงามความดีที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งรู้ได้จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายหน่วย
2. เครื่องมือวัดที่หลากหลาย เช่น สัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบวัดทักษะ แฟ้มสะสมงาน สังเกตขณะปฏิบัติงาน บันทึกพฤติกรรม หรือเครื่องมืออื่น ๆ ก็ได้ ที่ผู้สอนจะคิดค้นขึ้นมา
3. วิธีการวัดที่หลากหลาย วัดโดยเพื่อน ครูผู้สอน ผลงาน และการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ โดยวัดก่อนเรียน ขณะเรียนและหลังเรียน
4. เกณฑ์ กำหนดโดยผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ ผู้บริโภค มาตรฐานวิชาชีพ ชุมชน และท้องถิ่นก็ได้

นอกจากนี้ สมศักดิ์ ภู่วิดาวรรณ (2544) ได้กล่าวถึงลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

1. มีการแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจทางปัญญาร่วมกัน เกี่ยวกับการพัฒนาผลงานอันเกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. สามารถตอบสนองและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ทุกบริบทสาระวิชา ทุกๆ สถานการณ์การเรียนรู้
3. มีเกณฑ์การตัดสินที่ชัดเจน สามารถให้ความยุติธรรมและเสมอภาคกันในการเรียน
4. สามารถประเมินผลเชื่อมโยงกับประสบการณ์และชีวิตจริงของผู้เรียน
5. มีการบูรณาการความรู้ ทักษะหลายๆ ด้าน เป็นผลงานที่แสดงออกให้เห็น
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องสะท้อนความรู้สึกรับต่อผลงานเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น
7. สะท้อนความสามารถที่หลากหลายออกมาอย่างสร้างสรรค์ และมีความหมายต่อผู้เรียน
8. แสดงให้เห็นพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนและการแสดงความสามารถของผู้เรียน
9. แสดงความเกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน
10. แสดงให้เห็นถึงการพบข้อความรู้ด้วยการสืบสวนสอบสวน
11. คุณค่าของการประเมินเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สอนและสิ่งที่วัดผล
12. เชื่อมโยงทักษะพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยเข้าด้วยกัน
13. เน้นทั้งผลผลิตและกระบวนการทำงาน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ว่าควรประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและการประเมินผลเพื่อสรุปผลการเรียน ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลก่อนการเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละวิชา ทุกกลุ่มสาระที่ต้องประเมิน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาสารสนเทศของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับไปจัดกระบวนการเรียนรู้

1.1 การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานของเรื่องใหม่ ๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนโดยใช้วิธีที่เหมาะสม และนำผลการประเมินปรับปรุง ช่อมเสริม หรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมและพื้นฐานเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 การประเมินความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนก่อนการเรียน เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่จะทำการสอน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องที่จะเรียนนั้นมากน้อยเพียงไร ผู้สอนสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเตรียมวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินระหว่างเรียน การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่า บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ มุ่งเน้นการปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน และการประเมินปัญหาอุปสรรคของการเรียนรู้

2.1 การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่ การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียน การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นต้น

2.2 การประเมินจากการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอนมอบหมายงาน หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยการประเมินลักษณะนี้ผู้สอนต้องเตรียมกิจกรรมที่จะให้นักเรียนปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่เหมาะสม

2.3 การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียน วิธีการประเมินเน้นงานที่นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ (Performance) เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) ผลผลิต (Product) และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) วิธีการประเมินตามสภาพจริงจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ, 2544)

ผลงานวิจัยของลัดดา ศิริพันธุ์ (2548) พบว่า การให้นักเรียนมีส่วนร่วม เกี่ยวกับวิธีการเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล และชี้แจงวิธีการ เกณฑ์ การวัดผลประเมินผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาอาชีพมุ่งให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็น เน้นการฝึกปฏิบัติจริงหรือการฝึกทักษะ และต้องมีการทดสอบระหว่างเรียนเพื่อฝึกพัฒนาการเรียนรู้ควบคู่ไปกับทฤษฎี ซึ่งการวัดผลและประเมินผลจะต้องเน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งต้องชี้แจงวิธีการ หลักเกณฑ์ให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวในการเรียนได้อย่างถูกต้อง

3. การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในระยะเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย

3.1 การประเมินหลังเรียน เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนแล้ว ผู้เรียนเกิดการพัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงใด ทำให้สามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงใดและกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด ซึ่งข้อมูลจากการประเมินภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ปรับปรุง และพัฒนาวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 การประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการเรียนรายวิชาต่างๆ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และผลการเรียนรู้รายภาค การประเมินผลนี้นอกจากจะมีจุดประสงค์เพื่อการสรุปตัดสินความสำเร็จของผู้เรียนในการเรียน และยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไขแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และมีผลการเรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างครบถ้วน ซึ่งการประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน เพื่อให้การประเมินผลการเรียนดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์และสนับสนุนการเรียนการสอน จึงให้นำผลการประเมินผลระหว่างเรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลปลายภาคเรียนหรือปลายปี

ดังนั้นการวัดผลและประเมินผล เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีความรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งในการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชา
งานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 5,101 คน (ศูนย์
ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 400 คน ซึ่งมากพอที่จะเป็น
ตัวแทนของประชากรโดยใช้ตาราง Determining Sample Size From Given Population ของ Krejcie
and Morgan (1970, อ้างใน สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2550: 66) ซึ่งระบุไว้ว่าจำนวนต่ำสุดต้องไม่น้อยกว่า
357 คน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage
Random Sampling)

1. สุ่มจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 จำนวน 6 โรงเรียน
จากจำนวนทั้งหมด 10 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก

2. สุ่มห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนละ 2 ห้อง รวม 12 ห้อง ได้จำนวนนักเรียน
ทั้งหมด 600 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงทำการคัดเลือกแบบสอที่
สมบูรณ์ได้ 400 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดา และแบบปลายเปิด (Open End) ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสม และงานบ้านที่นักเรียนช่วยทำ

ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ทักษะคิดเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาขั้นตอน และเนื้อหาการสร้างแบบสอบถามจาก ตำรา วารสาร เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัย รวมถึงสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อทำการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามฉบับที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเฉพาะหน้า (Face Validity) เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 2 ทศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ได้ค่า ความเชื่อมั่น 0.77 และตอนที่ 3 ทศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ได้ค่า ความเชื่อมั่น 0.76 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้นี้แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นในระดับใช้ได้ จึงได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 16 สิงหาคม 2553 ถึง 7 กันยายน 2553

2. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ใช้ได้ ซึ่งจำนวนแบบสอบถามประมาณ 600 ฉบับ ได้รับคืนมา 570 ฉบับ และนำมาตรวจฉบับที่สมบูรณ์ได้ 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.18 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ดังรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ เพศ อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา คะแนนเฉลี่ยสะสม และงานบ้านที่นักเรียนช่วยทำ มาวิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. ทศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน และทศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งกำหนดคะแนนคำตอบของข้อความทางบวกและทางลบดังนี้

ความคิดเห็น	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์กำหนดค่าเฉลี่ยระดับทศนคติดังนี้

4.21-5.00	หมายความว่า	ผู้ตอบมีทศนคติดีอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน/คุณค่าและประโยชน์วิชางานบ้าน
3.41-4.20	หมายความว่า	ผู้ตอบมีทศนคติดีต่อการเรียนการสอน/คุณค่าและประโยชน์วิชางานบ้าน
2.61-3.40	หมายความว่า	ผู้ตอบมีทศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอน/คุณค่าและประโยชน์วิชางานบ้าน
1.81-2.60	หมายความว่า	ผู้ตอบมีทศนคติไม่ดีต่อการเรียนการสอน/คุณค่าและประโยชน์วิชางานบ้าน
1.00-1.80	หมายความว่า	ผู้ตอบมีทศนคติไม่ดียิ่งต่อการเรียนการสอน/คุณค่าและประโยชน์วิชางานบ้าน

3. ทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบทศนคติต่อการเรียนการสอน/คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้สถิติคือ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ใช้วิธีการของ Scheffe' ทดสอบความแตกต่าง เนื่องจากกลุ่มที่ทำการทดสอบมีจำนวนไม่เท่ากัน ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้มีการจัดกลุ่มตัวแปรลักษณะข้อมูลพื้นฐานใหม่ เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานดังนี้

อาชีพบิดา จัดกลุ่มใหม่ คือ

- กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ราชการและรัฐวิสาหกิจ
- กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน
- กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย ธุรกิจส่วนตัว
- กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย เกษตรกร รับจ้างและอื่นๆ

อาชีพมารดา จัดกลุ่มใหม่ คือ

- กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ราชการและรัฐวิสาหกิจ
- กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน
- กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย ธุรกิจส่วนตัว
- กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย แม่บ้าน
- กลุ่มที่ 5 ประกอบด้วย เกษตรกร รับจ้างและอื่นๆ

ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา จัดกลุ่มใหม่ คือ

- กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา
- กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
- กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย ระดับอนุปริญญา
- กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย ระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 2 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คื นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน โดยมีลักษณะข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 1)

เพศ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ มากกว่าครึ่ง เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.2 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 40.8 เป็นเพศชาย

คะแนนเฉลี่ยสะสม

โดยเฉลี่ยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.41 คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำสุด คื 1.99 และคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุด คื 4.00 เมื่อทำการจัดกลุ่มคะแนนเฉลี่ยสะสมโดยพิจารณา จากค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงจัดกลุ่มคะแนนเฉลี่ยสะสมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสะสม ต่ำกว่า 2.50 กลุ่ม คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.50-2.99 กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00-2.49 และกลุ่มคะแนน เฉลี่ยสะสม 3.50 ขึ้นไป พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าครึ่ง (57.8%) มีคะแนนเฉลี่ย สะสม 3.50 ขึ้นไป ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00-2.49 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.50-2.99 และคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีสัดส่วนลดหลั่นกัน คื ร้อยละ 22.5, 10.2 และ 9.5 ตามลำดับ

อาชีพบิดา

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้างมากกว่าหนึ่งในสาม (37.3%) รองลงมาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 21.3 บิดาประกอบอาชีพ รับราชการ และพนักงาน บริษัทเอกชน (18.5% และ 10.3% ตามลำดับ) มีบิดาของนักเรียนร้อยละ 6.0 ประกอบอาชีพพนักงาน รัฐวิสาหกิจ ส่วนบิดาของนักเรียน ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีสัดส่วนน้อยที่สุด คื ร้อยละ 2.2

ผลการสำรวจส่วนอื่น ๆ ร้อยละ 4.4 ที่พบเพิ่มเติม ได้แก่ ไม่ทราบ ถึงแก่กรรม พ่อบ้าน
วิศวกร ข้าราชการบำนาญ และทนายความ ตามลำดับ

อาชีพมารดา

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีมารดาประกอบอาชีพรับจ้างมากกว่าหนึ่งในสี่เล็กน้อย
(26.3%) รองลงมาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 23.3 มารดาประกอบอาชีพ แม่บ้าน
รับราชการ และพนักงานบริษัทเอกชน (18.0%, 14.2% และ 10.5% ตามลำดับ) มีมารดาของนักเรียน
ร้อยละ 4.0 ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนมารดาของนักเรียนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมี
สัดส่วนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.7

ผลการสำรวจส่วนอื่น ๆ ร้อยละ 2.0 ที่พบเพิ่มเติม ได้แก่ พยาบาล ไม่ทราบ ลูกจ้างองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด และผู้ช่วยพยาบาล

ระดับการศึกษาของบิดา

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีบิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีประมาณหนึ่งในสี่ (25.3)
รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 21.5 บิดาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลายหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้น และอนุปริญญา (21.0%, 11.0% และ 10.5% ตามลำดับ)
ส่วนบิดาของนักเรียนที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 7.7

ผลการสำรวจส่วนอื่น ๆ ร้อยละ 3.0 ที่พบเพิ่มเติม ได้แก่ ไม่ทราบ นักเรียนทหาร ถึงแก่กรรม
ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของมารดา

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีมารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าหนึ่งในสี่
เล็กน้อย (26.0%) รองลงมา จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 21.5 ระดับ มัธยมศึกษาตอน
ปลายหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับอนุปริญญา (20.3%, 14.5% และ 11.7%
ตามลำดับ) ส่วนมารดาของนักเรียนที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีสัดส่วนน้อยที่สุด คือ
ร้อยละ 4.2

ผลการสำรวจส่วนอื่น ๆ ร้อยละ 1.8 ที่พบเพิ่มเติม ได้แก่ ไม่ทราบ

งานบ้านที่นักเรียนช่วยทำที่บ้าน

งานบ้านที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วยทำ คือ ล้างจานและกวาดบ้านในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (74.5% และ 74.3% ตามลำดับ) รองลงมา คือ ถูบ้าน ซักผ้า รดน้ำต้นไม้ ทำกับข้าว กรอกน้ำ และล้างรถ (56.3%, 40.8%, 31.3%, 20.5%, 15.3% และ 11.8% ตามลำดับ)

ผลการสำรวจส่วนอื่นๆ ได้แก่ รีดผ้า ตากผ้า ซัดห้องน้ำ พับผ้า เลี้ยงน้อง เก็บแก้ว และทิ้งขยะ (5.5%, 3.5%, 2.8%, 2.8%, 2.5%, 1.8% และ 0.8% ตามลำดับ)

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(n=400)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	163	40.8
หญิง	237	59.2
รวม	400	100.0
คะแนนเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.50	38	9.5
2.50 – 2.99	41	10.2
3.00 – 3.49	90	22.5
3.50 และสูงกว่า	237	57.8
รวม	400	100.0
$\bar{x} = 3.41$ Minimum = 1.99 Maximum = 4.00		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=400)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพบิดา		
รับจ้าง	149	37.3
ธุรกิจส่วนตัว	85	21.3
รับราชการ	74	18.5
พนักงานบริษัทเอกชน	41	10.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	6.0
เกษตรกร	9	2.2
อื่นๆ	18	4.4
ไม่ทราบ	6	1.5
ถึงแก่กรรม	5	1.3
พ่อบ้าน	4	1.0
วิศวกร	1	0.2
ข้าราชการบำนาญ	1	0.2
ทนายความ	1	0.2
รวม	400	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=400)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพมารดา		
รับจ้าง	105	26.3
ธุรกิจส่วนตัว	93	23.3
แม่บ้าน	72	18.0
รับราชการ	57	14.2
พนักงานบริษัทเอกชน	42	10.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	4.0
เกษตรกร	7	1.7
อื่นๆ	8	2.0
พยาบาล	3	0.8
ไม่ทราบ	2	0.5
ลูกจ้างอบจ.	2	0.5
ผู้ช่วยพยาบาล	1	0.2
รวม	400	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=400)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของบิดา		
ประถมศึกษา	86	21.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	44	11.0
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	84	21.0
อนุปริญญา	42	10.5
ปริญญาตรี	101	25.3
สูงกว่าปริญญาตรี	31	7.7
อื่นๆ	12	3.0
ไม่ทราบ	10	2.4
นักเรียนทหาร	1	0.3
ถึงแก่กรรม	1	0.3
รวม	400	100.0
ระดับการศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	86	21.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	58	14.5
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	81	20.3
อนุปริญญา	47	11.7
ปริญญาตรี	104	26.0
สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.2
อื่นๆ	7	1.8
ไม่ทราบ	7	1.8
รวม	400	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=400)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนครั้งที่ตอบ	ร้อยละ
งานบ้านที่นักเรียนช่วยทำที่บ้าน		
ล้างจาน	298	74.5
กวาดบ้าน	297	74.3
ถูบ้าน	225	56.3
ซักผ้า	163	40.8
รดน้ำต้นไม้	125	31.3
ทำกับข้าว	82	20.5
กรอกน้ำ	61	15.3
ล้างรถ	47	11.8
งานอื่นๆ		
รีดผ้า	22	5.5
ตากผ้า	14	3.5
ขัดห้องน้ำ	11	2.8
พับผ้า	11	2.8
เลี้ยงน้อง	10	2.5
เก็บแก้ว	7	1.8
ทิ้งขยะ	3	0.8

ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การศึกษาทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการเตรียมการสอน

จากการศึกษาทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านการเตรียมการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะคิดที่ดีต่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.16 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอน

ลำดับที่	การเตรียมการสอน	ระดับทักษะคิด					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1	ครูเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสอนครบถ้วน ทำให้นักเรียนเข้าใจการสอนราบรื่นไม่ติดขัด	122 (30.5)	223 (55.8)	52 (13)	3 (.8)	-	4.16	0.66

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน คือ มีค่าเฉลี่ย 3.88 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อความทางบวก นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 6 รายการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ทำให้อยากเรียน ($\bar{X} = 4.13$) กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนสนุกสนานและผ่อนคลาย ($\bar{X} = 4.11$) กิจกรรมโครงการช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี และมีความเพลิดเพลินในการทำงาน ($\bar{X} = 3.87$) กิจกรรมกลุ่มมีความชัดเจนทำให้นักเรียนปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 3.84$) บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและเป็นกันเอง ($\bar{X} = 3.84$) และกิจกรรมการเรียนการสอนทำคนเดียวช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.63$)

ข้อความทางลบ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 3 รายการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.66$) กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ทำให้นักเรียนเข้าใจ ($\bar{X} = 3.57$) และกิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้นักเรียนเข้าใจ ($\bar{X} = 3.50$) และมีเพียง 1 รายการ ที่นักเรียนมีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนปฏิบัติซ้ำซากน่าเบื่อ ($\bar{X} = 3.29$) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(n = 400)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1	กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัยความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ทำให้อยากเรียน	124 (31.0)	214 (53.5)	55 (13.8)	5 (1.3)	2 (.5)	4.13	0.72
2	กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงทำให้สนุกสนานและผ่อนคลาย	140 (35.0)	182 (45.5)	63 (15.8)	10 (2.5)	5 (1.3)	4.11	0.84
3	กิจกรรมโครงการช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีและมีความเพลิดเพลินในการทำงาน	76 (19.0)	209 (52.3)	103 (25.8)	10 (2.5)	2 (.5)	3.87	0.75

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
4	กิจกรรมกลุ่มมีความชัดเจนทำให้ปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น	80 (20.0)	197 (49.3)	105 (26.3)	15 (3.8)	3 (0.8)	3.84	0.81
4	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและเป็นกันเอง	96 (24.0)	175 (43.8)	104 (26.0)	20 (5.0)	5 (1.3)	3.84	0.88
6	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน*	15 (3.8)	47 (11.8)	92 (23.0)	151 (37.8)	95 (23.8)	3.66	1.07
7	กิจกรรมการเรียนการสอนทำคนเดียวช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	69 (17.3)	163 (40.8)	130 (32.5)	28 (7.0)	10 (2.5)	3.63	0.93
8	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ*	14 (3.5)	41 (10.3)	129 (32.3)	136 (34.0)	80 (20.0)	3.57	1.03

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
9	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ*	13 (3.3)	53 (13.3)	124 (31.0)	142 (35.5)	68 (17.0)	3.50	1.02
10	กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำซากน่าเบื่อ*	33 (8.3)	68 (33.0)	110 (27.5)	128 (32.0)	61 (15.3)	3.29	1.16
รวม						3.88	0.58	

* ข้อความเชิงลบ

ด้านการใช้สื่อการสอน

จากการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า โดยรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน คือ มีค่าเฉลี่ย 3.78 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อความทางบวก นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 8 รายการ ได้แก่ สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.14$) สื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.11$) สื่อการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 4.05$) สื่อการสอนที่ใช้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.92$) สื่อการสอนที่ใช้มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.88$) สื่อการสอนที่ใช้ไม่เป็นวัตถุไวไฟ ($\bar{X} = 3.85$) สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน

($\bar{X} = 3.81$) และครูนำวัสดุและอุปกรณ์ เช่น ดอกไม้ กิ่งไม้ ใบไม้และ ผัก ฯลฯ ที่มีอยู่ในโรงเรียน หรือชุมชนมาเป็นสื่อในการสอนทำให้น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.76$)

ข้อความทางลบ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 3 รายการ ได้แก่ สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.29$) สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 3.28$) และสื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก ($\bar{X} = 3.20$) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน

(n = 400)

ลำดับที่	การใช้สื่อการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1	สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาที่ถูกต้อง	108 (27.0)	242 (60.5)	46 (11.5)	4 (1.0)	-	4.14	0.63
2	สื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	119 (29.8)	213 (54.4)	53 (13.3)	9 (2.3)	1 (.3)	4.11	0.71
3	สื่อการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	104 (26.0)	219 (54.8)	70 (17.5)	6 (1.5)	1 (.3)	4.05	0.71
4	สื่อการสอนที่ใช้มีความแปลกใหม่น่าสนใจ	118 (29.5)	162 (40.5)	96 (24.0)	19 (4.8)	5 (1.3)	3.92	0.91
5	สื่อการสอนที่ใช้มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ	99 (24.8)	185 (46.3)	92 (23.0)	17 (4.3)	7 (1.8)	3.88	0.89

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	การใช้สื่อการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
6	สื่อการสอนที่ใช้ไม่เป็นวัตถุไวไฟ	121 (30.3)	149 (37.3)	90 (22.5)	27 (6.8)	13 (3.3)	3.85	1.03
7	สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน	105 (26.3)	152 (38.0)	114 (28.5)	20 (5.0)	9 (2.3)	3.81	0.97
8	ครูนำวัสดุและอุปกรณ์ เช่น ดอกไม้ กิ่งไม้ ใบไม้ และ ผัก ฯลฯ ที่มีอยู่ในโรงเรียนหรือชุมชนมาเป็นสื่อในการสอนทำให้น่าสนใจ	94 (23.5)	162 (40.5)	107 (26.8)	26 (6.5)	11 (2.8)	3.76	0.97
9	สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์*	26 (6.5)	60 (14.8)	142 (35.0)	115 (28.8)	57 (14.3)	3.29	1.08
10	สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน*	28 (7.0)	64 (16.0)	125 (31.3)	134 (33.5)	49 (12.3)	3.28	1.09

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	การใช้สื่อการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
11	สื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก*	26 (6.5)	56 (14.0)	165 (41.3)	117 (29.3)	36 (9.0)	3.20	1.01
รวม							3.83	0.77

* ข้อความเชิงลบ

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

จากการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน คือ มีค่าเฉลี่ย 3.37 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อความทางบวก นักเรียนมีทัศนคติดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 6 รายการ ได้แก่ มีการจัดการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันทำงาน ทำให้รู้สึกสนุกและเข้าใจมากขึ้น ($\bar{X} = 4.04$) ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ ($\bar{X} = 4.01$) ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอจึงเหมาะสมต่อการเรียน ($\bar{X} = 3.78$) ห้องเรียนมีการจัดตกแต่งด้วยผลงานของนักเรียน ทำให้รู้สึกภูมิใจ ($\bar{X} = 3.73$) การจัดวางอุปกรณ์การเรียนในห้องเป็นระเบียบทำให้หยิบใช้ได้ง่าย ($\bar{X} = 3.71$) และครูใจดีและเป็นกันเอง ทำให้เรียนสนุก รู้สึกผ่อนคลาย ($\bar{X} = 3.68$)

ข้อความทางลบ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านรายการเดียว คือ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ซักถาม ($\bar{X} = 3.73$) และมีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 3 รายการ ได้แก่ ห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียน ($\bar{X} = 3.15$) ห้องเรียนคับ

แคบทำกิจกรรมไม่สะดวก ($\bar{X} = 2.87$) และในช่วงเวลาการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกที่กอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 2.74$) (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

(n = 400)

ลำดับที่	การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1	มีการจัดการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันทำงานทำให้รู้สึกสนุกและเข้าใจมากขึ้น	121 (30.3)	194 (48.5)	68 (17.0)	14 (3.5)	3 (0.8)	4.04	0.82
2	ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ	137 (34.3)	165 (41.3)	74 (18.5)	14 (3.5)	10 (2.5)	4.01	0.94
3	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอจึงเหมาะสมต่อการเรียน	104 (26.0)	169 (42.3)	79 (19.8)	32 (8.0)	16 (4.0)	3.78	1.04

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับ ที่	การจัด บรรยายการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
4	ห้องเรียนมีการ จัดตกแต่งด้วย ผลงานของ นักเรียน ทำให้ รู้สึกภูมิใจ	97 (24.3)	148 (37.0)	116 (29.0)	27 (6.8)	12 (3.0)	3.73	1.00
4	ครูผู้สอนไม่เปิด โอกาสให้ ซักถาม*	23 (5.8)	44 (11.0)	72 (18.0)	140 (35.0)	121 (30.3)	3.73	1.17
6	การจัดวาง อุปกรณ์การเรียน ในห้องเป็น ระเบียบทำให้ หยิบใช้ได้ง่าย	71 (17.8)	182 (45.5)	114 (28.5)	25 (6.3)	8 (2.0)	3.71	0.89
7	ครูใจดีและเป็น กันเอง ทำให้ เรียนสนุก รู้สึก ผ่อนคลาย	99 (24.8)	153 (38.3)	96 (24.0)	23 (5.8)	29 (7.3)	3.68	1.12
8	ห้องเรียนไม่ สะอาดและมี กลิ่นอับจึงทำให้ ไม่อยากเรียน*	49 (12.3)	65 (16.3)	114 (28.5)	121 (30.3)	51 (12.8)	3.15	1.20

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับ ที่	การจัด บรรยายการสอน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
9	ห้องเรียนคับแคบ ทำกิจกรรมไม่ สะดวก*	68 (17.0)	79 (19.5)	118 (29.5)	107 (26.8)	28 (7.0)	2.87	1.18
10	ในช่วงโมฆกรรม เรียนการสอนมี เสียงดังอีกที่กอยู่ ตลอดเวลา*	72 (18.0)	92 (23.0)	137 (34.3)	65 (16.3)	34 (8.5)	2.74	1.17
รวม							3.37	0.80

* ข้อความเชิงลบ

ด้านการวัดและการประเมินผล

จากการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน คือ มีค่าเฉลี่ย 3.19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อความทางบวก นักเรียนมีทัศนคติดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 4 รายการ ได้แก่ มีการเฉลยการบ้านและให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.01$) มีการถามตอบระหว่างการเรียนการสอนจึงทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 3.98$) มีการประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.95$) และครูใช้วิธีการประเมินเน้นงานที่นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ ทำให้รู้สึกภูมิใจในผลงานของตนเอง ($\bar{X} = 3.89$)

ข้อความทางลบ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านรายการเดียว คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมอภิปรายผลงานของตนเองทำให้รู้สึกมีส่วนร่วมและอยากเรียน

($\bar{X} = 3.52$) นักเรียนมีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 2 รายการ คือ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา ($\bar{X} = 3.25$) และครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้งทำให้น่าเบื่อ ($\bar{X} = 3.15$) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผล

(n = 400)

ลำดับที่	การวัดและการประเมินผล	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1	มีการลดหย่อนการบ้านและให้คำแนะนำ	126 (31.5)	178 (44.5)	75 (18.8)	14 (3.5)	7 (1.8)	4.01	0.89
2	มีการถามตอบระหว่างการเรียนการสอนจึงทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	122 (30.5)	179 (44.8)	75 (18.8)	18 (4.5)	6 (1.5)	3.98	0.90
3	มีการประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย	99 (24.8)	205 (51.3)	79 (19.8)	12 (3.0)	5 (1.3)	3.95	0.82
4	ครูใช้วิธีการประเมินเน้นงานที่นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ ทำให้รู้สึกภูมิใจในผลงานของตัวเอง	94 (23.5)	190 (47.5)	97 (24.3)	16 (4.0)	3 (.8)	3.89	0.83

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	การวัดและการประเมินผล	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
5	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมอภิปรายผลงานของตัวเองทำให้รู้สึกไม่มีส่วนร่วมและไม่อยากเรียน*	20 (5.0)	45 (11.3)	128 (32.0)	122 (30.5)	85 (21.3)	3.52	1.09
6	เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา*	37 (9.3)	66 (16.5)	117 (29.3)	122 (30.5)	58 (14.5)	3.25	1.16
7	ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้งทำให้น่าเบื่อ*	41 (10.3)	63 (15.8)	137 (34.3)	113 (28.3)	46 (11.5)	3.15	1.13
รวม						3.19	0.63	

* ข้อความเชิงลบ

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน

จากการศึกษาทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน คือ มีค่าเฉลี่ย 4.22 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อความทางบวก นักเรียนมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน 3 รายการ ได้แก่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยฝึกให้เป็นคนละเอียดรอบคอบ ($\bar{X} = 4.28$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้พึ่งตนเองได้ ($\bar{X} = 4.27$) และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.24$) และ 3 รายการที่นักเรียนมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน ได้แก่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ทำให้ครอบครัวได้ทำงานร่วมกันเกิดความอบอุ่นในครอบครัว ($\bar{X} = 4.18$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.17$) และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยสร้างมารยาทในการรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 4.15$)

ข้อความทางลบ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน 3 รายการ ได้แก่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่จำเป็นต้องเรียน ($\bar{X} = 3.77$) วิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ($\bar{X} = 3.65$) และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.50$) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ทักษะคิดต่อคุณค่าวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(n = 400)

ลำดับที่	คุณค่าของวิชา งานบ้าน	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง		
	วิชางานบ้านเป็น วิชาที่...							
1	ช่วยฝึกให้เป็นคน ละเอียดรอบคอบ	171 (42.8)	177 (44.3)	46 (11.5)	4 (1.0)	2 (0.5)	4.28	0.74
2	ช่วยให้พึ่งตนเอง ได้	174 (43.5)	181 (45.3)	30 (7.5)	10 (2.5)	5 (3)	4.27	0.80
3	ช่วยให้รู้จักการใช้ ทรัพยากรอย่าง คุ้มค่า	157 (39.3)	192 (48.0)	42 (10.5)	7 (1.8)	2 (.5)	4.24	0.75
4	ทำให้ครอบครัว ได้ทำงานร่วมกัน เกิดความอบอุ่น ในครอบครัว	155 (38.8)	180 (45.0)	49 (12.3)	12 (3.0)	4 (1.0)	4.18	0.83
5	ช่วยให้รู้จักการ เข้าสังคม และการ อยู่ร่วมกับผู้อื่น	140 (35.0)	202 (50.5)	47 (11.8)	8 (2.0)	3 (.8)	4.17	0.76
6	ช่วยสร้างมารยาท ในการรับ ประทานอาหาร	138 (34.5)	204 (51.0)	42 (10.5)	13 (3.3)	3 (.8)	4.15	0.79
7	ไม่จำเป็นต้อง เรียนก็ได้*	24 (6.0)	35 (8.8)	64 (16.0)	165 (41.3)	112 (28.0)	3.77	1.23

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	คุณค่าของวิชา งานบ้าน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น อย่างยิ่ง		
8	วิชาที่บ้านเป็น วิชาที่... เป็นวิชาสำหรับ ผู้หญิงเท่านั้น*	36 (9.0)	32 (8.0)	84 (21.0)	133 (33.3)	115 (28.8)	3.65	1.23
9	เป็นวิชาที่ไม่ ทันสมัย*	19 (4.8)	40 (10.0)	133 (33.3)	138 (34.5)	70 (17.5)	3.50	1.04
รวม							4.22	0.46

* ข้อความเชิงลบ

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน

จากการศึกษาทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าโดยรวมนักเรียนมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน คือ มีค่าเฉลี่ย 4.28 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อความทางบวก นักเรียนมีทัศนคติต่อประโยชน์ 6 รายการ ได้แก่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่สามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ ($\bar{X} = 4.36$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.35$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่สามารถนำมาใช้ในการซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดช่วยให้ประหยัด ($\bar{X} = 4.27$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว ($\bar{X} = 4.22$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน เพราะทำงานบ้านเอง ($\bar{X} = 4.22$) และ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เนื่องจากการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง ($\bar{X} = 4.22$) และ 3 รายการที่นักเรียนมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน ได้แก่ วิชางานเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.19$) วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน

($\bar{X} = 4.13$) และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ ($\bar{X} = 4.06$)

ข้อความทางลบ พบว่า นักเรียนมีทัศนคติดีต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่น่าเบื่อ เพราะได้นำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น ($\bar{X} = 3.50$) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลางต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก ($\bar{X} = 3.38$) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(n = 400)

ลำดับที่	ประโยชน์ของวิชางานบ้าน	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	SD
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
1	วิชางานบ้านเป็นวิชาที่... สามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้	201 (50.3)	150 (37.5)	42 (10.5)	5 (1.3)	2 (.5)	4.36	0.76
2	ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง	199 (49.8)	153 (38.3)	39 (9.8)	7 (1.8)	2 (.5)	4.35	0.76
3	สามารถนำมาใช้ในการซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดช่วยให้ประหยัด	176 (44.0)	167 (41.8)	48 (12.0)	8 (2.0)	1 (.3)	4.27	0.77

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	ประโยชน์ของ วิชางานบ้าน	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง		
	วิชางานบ้านเป็น วิชาที่...							
4	ช่วยให้เลือก รับประทาน อาหารที่มี ประโยชน์ต่อ ตนเองและ ครอบครัว	156 (39.0)	183 (45.8)	56 (14.0)	4 (1.0)	1 (.3)	4.22	0.73
4	ช่วยประหยัด ค่าใช้จ่ายในบ้าน เพราะทำงานบ้าน เอง	174 (43.5)	153 (38.3)	63 (15.8)	6 (1.5)	4 (1.0)	4.22	0.83
4	ช่วยให้ร่างกาย แข็งแรง เนื่องจาก การทำงานบ้าน เป็นการออกกำลังกาย อย่างหนึ่ง	177 (44.3)	146 (36.5)	67 (16.8)	6 (1.5)	4 (1.0)	4.22	0.84
7	ช่วยส่งเสริม ความคิด สร้างสรรค์	159 (39.8)	170 (42.5)	63 (15.8)	5 (1.3)	3 (.8)	4.19	0.81
8	ฝึกให้นักเรียน ปฏิบัติงานได้ อย่างเป็นขั้นตอน	128 (32.0)	206 (51.5)	56 (14.0)	9 (2.3)	1 (.3)	4.13	0.74

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	ประโยชน์ของ โรงงานบ้าน ที่	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	SD
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
9	โรงงานบ้านเป็น วิชาที่... ช่วยให้เลือก เครื่องแต่งกายได้ อย่างเหมาะสม กับโอกาสและ สถานที่	124 (31.0)	193 (48.3)	69 (17.3)	11 (2.8)	3 (.8)	4.06	0.81
10	น่าเบื่อ เพราะ ต้องนำความรู้ที่ เรียนมาทำงาน บ้านมากขึ้น*	24 (6.0)	50 (12.5)	109 (27.3)	138 (34.5)	79 (19.8)	3.50	1.12
11	ให้ประโยชน์แก่ ข้าพเจ้าน้อยมาก*	32 (8.0)	62 (15.5)	100 (25.0)	135 (33.8)	71 (17.8)	3.38	1.17
รวม						4.28	0.53	

* ข้อความเชิงลบ

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดา พบว่า

เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านมีเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ดังนี้

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในประเด็นที่ว่า ครูใจดีและเป็นกันเอง ทำให้เรียนสนุก รู้สึกผ่อนคลาย กล่าวคือ นักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนชาย ($\bar{X}$ = 3.77 และ 3.54 ตามลำดับ) ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกัน

ทัศนคติ	เพศ				t	p
	ชาย (n=163)		หญิง (n=237)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน						
ครูใจดีและเป็นกันเอง ทำให้เรียนสนุก รู้สึกผ่อนคลาย	3.54	1.14	3.77	1.10	-1.998	.046

p<.05

คะแนนเฉลี่ยสะสม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการเตรียมการสอน พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ครูเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสอนครบถ้วน ทำให้การสอนราบรื่น ไม่ติดขัด (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการเตรียมการสอน						
ครูเตรียมเอกสารและ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.257	1.419	3.277	.021
อุปกรณ์การสอนครบถ้วน	ภายในกลุ่ม	396	171.503	.433		
ทำให้การสอนราบรื่น ไม่ติดขัด						
	รวม	399	175.760			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ต่ำกว่า 2.50 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99 ($\bar{X}$ = 4.45 และ 4.00 ตามลำดับ) (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	คะแนนเฉลี่ย สะสม	ต่ำกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	3.50และ สูงกว่า
ด้านการเตรียมการสอน						
ครูเตรียมเอกสาร	4.45	ต่ำกว่า		*		
อุปกรณ์การสอน	4.00	2.50-2.99				
ครบถ้วนทำให้การ	4.16	3.00-3.49				
สอนราบรื่นไม่ติดขัด	4.14	3.50 และ สูงกว่า				

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำซากน่าเบื่อ และกิจกรรมการเรียนการสอนทำคนเดียวช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทักษะคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน						
การสอน						
กิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.264	2.421	2.823	.039
ทำคนเดียวช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	ภายในกลุ่ม	396	339.713	.858		
	รวม		346.978			
กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำๆ ก่อนเพื่อ	ระหว่างกลุ่ม	3	12.456	4.152	3.126	.026
	ภายในกลุ่ม	396	525.904	1.328		
	รวม	399	538.360			
กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	11.565	3.855	3.376	.018
	ภายในกลุ่ม	396	452.195	1.142		
	รวม	399	463.760			
กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	34.228	11.406	11.712	.000
	ภายในกลุ่ม	396	385.770	.974		
	รวม	399	419.998			
กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	30.344	10.115	10.170	.000
	ภายในกลุ่ม	396	393.833	.995		
	รวม	399	424.177			

p<.05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 ประเด็น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า ($\bar{X}$ = 3.74, 3.27, 3.07 และ 3.03 ตามลำดับ) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า ($\bar{X}$ = 3.80, 3.28, 3.15 และ 3.29 ตามลำดับ) (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{X}$	คะแนนเฉลี่ยสะสม	ต่ำกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	3.50และสูงกว่า
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	3.74	3.50 และสูงกว่า	*	*	*	
กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	3.80	3.51 และสูงกว่า	*	*	*	
กิจกรรมการเรียนการสอน	3.03	ต่ำกว่า 2.50				
สอนไม่มีลำดับขั้นตอน	3.07	2.50-2.99				
ชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	3.27	3.00-3.49				
กิจกรรมการเรียนการสอน	3.29	ต่ำกว่า 2.50				
สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	3.15	2.50-2.99				
เนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ	3.28	3.00-3.49				

ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นสื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และสื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	Df	SS	MS	F	p
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวน	ระหว่างกลุ่ม	3	16.145	5.382	4.648	.003
วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	ภายในกลุ่ม	396	458.495	1.158		
	รวม	399	474.640			
สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	19.756	6.585	5.756	.001
	ภายในกลุ่ม	396	453.021	1.144		
	รวม	399	472.777			
สื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก	ระหว่างกลุ่ม	3	30.449	10.150	10.743	.000
	ภายในกลุ่ม	396	374.148	.945		
	รวม	399	404.597			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ประเด็น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการ

เรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
 ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 ($\bar{X}$ = 3.44 และ 2.84
 ตามลำดับ) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการ
 เรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์ดีกว่านักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.99 และต่ำกว่า ($\bar{X}$ = 3.47, 2.93 และ 2.89 ตามลำดับ)
 และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการ
 สอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยากดีกว่า
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 และต่ำกว่า 2.50 ($\bar{X}$ = 3.40, 3.09
 และ 2.50 ตามลำดับ) (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการ
 สอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{X}$	คะแนนเฉลี่ย สะสม	ต่ำกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	3.50และ สูงกว่า
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวน	2.84	ต่ำกว่า 2.50				
วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	3.07	2.50-2.99				
ต่อการใช้งาน	3.16	3.00-3.49				
	3.44	3.50 และสูง กว่า	*			
สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหา	2.89	ต่ำกว่า 2.50				
ไม่ทันสมัยไม่ทัน	2.93	2.50-2.99				
เหตุการณ์	3.18	3.00-3.49				
	3.47	3.50 และสูง กว่า	*	*		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ทัศนคติ	$\bar{x}$	คะแนนเฉลี่ย สะสม	ต่ำกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	3.50และ สูงกว่า
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้ไม่	2.50	ต่ำกว่า 2.50				
สะดวกต่อการใช้งาน	3.00	2.50-2.99				
เพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่ยาก	3.09	3.00-3.49	*			
	3.40	3.50 และสูง กว่า	*			

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ประเด็น คือ ประเด็นครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม ห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวก ในช่วงเวลาการเรียนการสอนมีเสียงดัง อีกทั้งที่อยู่ตลอดเวลา และห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียน ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	Df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน						
ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	16.840	5.613	4.194	.006
	ภายในกลุ่ม	396	530.000	1.338		
	รวม	399	546.840			
ห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรม ไม่สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	18.251	6.084	4.421	.005
	ภายในกลุ่ม	396	544.478	1.376		
	รวม	399	563.240			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ทัศนคติ	Sources	Df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดบรรยากาศการ						
เรียนการสอน						
ในชั่วโมงการเรียนการสอนมี	ระหว่างกลุ่ม	3	18.628	6.209	4.421	.004
เสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา	ภายในกลุ่ม	396	535.849	1.353		
	รวม	399	554.478			
ห้องเรียนไม่สะอาดและมี	ระหว่างกลุ่ม	3	23.135	7.712	5.514	.001
กลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียน	ภายในกลุ่ม	396	553.865	1.399		
	รวม	399	577.000			

p<.05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า มีความแตกต่างกัน 4 ประเด็น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่ามีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม และห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวกดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 ($\bar{X}$ = 3.90 และ 3.47 ตามลำดับ และ $\bar{X}$ = 3.05 และ 2.63 ตามลำดับ) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่ามีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นในชั่วโมงการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา และห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียนดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า ($\bar{X}$ = 2.90 และ 2.24 ตามลำดับ และ $\bar{X}$ = 3.35, 2.92 และ 2.73 ตามลำดับ) (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัด
บรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม
แตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	คะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	3.50และ สูงกว่า
ด้านการจัดบรรยากาศ					
การเรียนการสอน					
ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาส ให้ซักถาม	3.50	ต่ำกว่า 2.50			
	3.54	2.50-2.99			
	3.47	3.00-3.49			
	3.90	3.50 และ สูงกว่า			*
ห้องเรียนคับแคบทำ กิจกรรมไม่สะดวก	2.74	ต่ำกว่า 2.50			
	2.51	2.50-2.99			
	2.63	3.00-3.49			
	3.05	3.50 และ สูงกว่า			*
ในช่วงโมฆะการเรียนการ สอนมีเสียงดังอีกที่กอยู่ ตลอดเวลา	2.24	ต่ำกว่า 2.50			
	2.73	2.50-2.99			
	2.56	3.00-3.49			
	2.90	3.50 และ สูงกว่า			*
ห้องเรียนไม่สะอาดและ มีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่ อยากเรียน	2.92	ต่ำกว่า 2.50			
	2.73	2.50-2.99			
	2.92	3.00-3.49			
	3.35	3.50 และ สูงกว่า		*	*

ด้านการวัดและการประเมินผลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มี 2 ประเด็น คือ ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้ง ทำให้น่าเบื่อ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลาส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	Df	SS	MS	F	p
ด้านการวัดและประเมินผล						
ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้ง ทำให้น่าเบื่อ	ระหว่างกลุ่ม	3	31.148	10.383	8.497	.000
	ภายในกลุ่ม	396	483.852	1.220		
	รวม	399	515.000			
เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	32.701	10.900	8.422	.000
	ภายในกลุ่ม	396	511.289	1.291		
	รวม	399	543.990			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 ประเด็น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่ามีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้ง ทำให้น่าเบื่อ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า ($\bar{X} = 3.37, 2.74$ และ 2.63 ตามลำดับ และ $\bar{X} = 3.48, 2.99, 2.89$ และ 2.78 ตามลำดับ) (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	คะแนนเฉลี่ยสะสม	ต่ำกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	3.50 และสูงกว่า
ด้านการวัดและประเมินผล						
ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่	2.74	ต่ำกว่า 2.50				
จะเรียนทุกครั้ง ทำ	2.63	2.50-2.99				
ให้เห็นเมื่อ	2.99	3.00-3.49				
	3.37	3.50 และสูงกว่า	*	*		
เมื่อสิ้นสุดการเรียน	2.89	ต่ำกว่า 2.50				
การสอนมีการ	2.78	2.50-2.99				
ทดสอบท้ายชั่วโมง	2.99	3.00-3.49				
ทำให้เสียเวลา	3.48	3.50 และสูงกว่า	*	*	*	

อาชีพบิดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านมีเพียง 2 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ประเด็น คือ สื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสื่อการสอนที่ใช้มี

ความสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่าย ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	Df	SS	MS	F	p
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.419	1.473	2.811	.039
	ภายในกลุ่ม	396	207.519	.524		
	รวม	399	211.937			
สื่อการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่าย	ระหว่างกลุ่ม	3	4.611	1.537	3.021	.030
	ภายในกลุ่ม	396	201.487	.509		
	รวม	399	206.098			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า มีความแตกต่างกันประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร รับจ้างและอื่นๆ มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}$ = 4.20 และ 3.93 ตามลำดับ) (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	อาชีพบิดา	ราชการและ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัทเอกชน	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร รับจ้างและ อื่นๆ
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้ เหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	4.14	ราชการและ รัฐวิสาหกิจ				
	4.05	พนักงาน บริษัทเอกชน				
	3.93	ธุรกิจส่วนตัว				
	4.20	เกษตรกรรับจ้าง และอื่นๆ			*	

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงประเด็นเดียว คือ ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน						
ครูไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม	ระหว่างกลุ่ม	3	10.708	3.569	2.636	.049
	ภายในกลุ่ม	396	536.132	1.354		
	รวม	399	546.840			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า ไม่แตกต่างกันในประเด็นดังกล่าว

อาชีพมารดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดาประกอบอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 มี 2 ประเด็น คือ สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน และสื่อการสอนที่ใช้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.321	2.440	2.971	.032
	ภายในกลุ่ม	396	325.277	.821		
	รวม	399	332.597			
สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม	3	12.879	4.293	4.820	.003
	ภายในกลุ่ม	396	352.681	.891		
	รวม	399	365.560			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่าแตกต่างกันประเด็นเดียวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา ($\bar{X} = 4.03$ และ 3.45 ตามลำดับ) (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	ระดับการศึกษาของบิดา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรีและสูงกว่า
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน	4.03	ประถมศึกษา				
	3.90	มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย				
	3.45	อนุปริญญา				
	3.71	ปริญญาตรีและสูงกว่า	*			

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ประเด็น คือ ในชั่วโมงการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา มีการจัดการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันทำงาน ทำให้รู้สึกสนุกและเข้าใจมากขึ้น ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอจึงเหมาะสมต่อการเรียน และครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน						
ในชั่วโมงการเรียนการสอน มีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา	ระหว่างกลุ่ม	3	15.004	5.001	3.671	.012
	ภายในกลุ่ม	396	539.473	1.362		
	รวม	399	554.478			
มีการจัดการเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยกันทำงาน ทำให้รู้สึก สนุกและเข้าใจมากขึ้น	ระหว่างกลุ่ม	3	5.778	1.926	2.790	.036
	ภายในกลุ่ม	396	265.582	.671		
	รวม	399	271.360			
ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ จึงเหมาะสมต่อการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	8.923	2.974	2.757	.042
	ภายในกลุ่ม	396	427.155	1.079		
	รวม	399	436.078			
ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำ ถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.385	2.462	2.790	.040
	ภายในกลุ่ม	395	348.574	.882		
	รวม	398	355.960			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe พบว่า แตกต่างกันประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นในชั่วโมงการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา ดีกว่านักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 2.99$ และ 2.48 ตามลำดับ)
(ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัด
บรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษา
แตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา ของบิดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูงกว่า
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน						
ในชั่วโมงการเรียน	2.48	ประถมศึกษา				
การสอนมีเสียงดัง	2.67	มัธยมศึกษา				
อีกที่ก็อยู่ตลอดเวลา		ตอนต้นและ ตอนปลาย				
	2.70	อนุปริญญา				
	2.99	ปริญญาตรีและ สูงกว่า		*		

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษา
แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงประเด็นเดียว คือ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการ
ทดสอบท้ายชั่วโมง ทำให้เสียเวลา ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 27 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการวัดและประเมินผล						
เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	20.872	6.957	5.267	.001
มีการทดสอบท้ายชั่วโมง ทำให้เสียเวลา	ภายในกลุ่ม	396	523.118	1.321		
	รวม	399	543.990			

$p < .01$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า แตกต่างกัน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมง ทำให้เสียเวลา ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.48$ และ 2.86 ตามลำดับ) (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและประเมินผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา ของบิดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูง กว่า
ด้านการวัดและประเมินผล						
เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา	2.86	ประถมศึกษา				
	3.22	มัธยมศึกษา				
		ตอนต้นและ				
		ตอนปลาย				
	3.32	อนุปริญญา				
	3.48	ปริญญาตรีและ สูงกว่า		*		

ระดับการศึกษาของมารดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงประเด็นเดียวคือ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน						
การสอน						
กิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	9.425	3.142	2.738	.043
ไม่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ของนักเรียน	ภายในกลุ่ม	396	454.335	1.147		
	รวม	399	463.760			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า ไม่แตกต่างกันในประเด็น
ดังกล่าว

ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษา
แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน
ประเด็น สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3 ประเด็น คือ สื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมี
วิธีการใช้ที่ยุ่งยาก สื่อการสอนที่ใช้มีความแปลก น่าสนใจ และสื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัย
ไม่ทันเหตุการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่
แตกต่างกัน (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดา มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็น ชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม	3	15.435	5.145	5.819	.001
	ภายในกลุ่ม	396	350.125	.884		
	รวม	399	365.560			
สื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อ การใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ ยุ่งยาก	ระหว่างกลุ่ม	3	10.299	3.433	3.448	.017
	ภายในกลุ่ม	396	394.299	.996		
	รวม	399	404.598			
สื่อการสอนที่ใช้มีความแปลก น่าสนใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.932	2.311	2.810	.039
	ภายในกลุ่ม	396	325.666	.822		
	รวม	399	332.598			
สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	9.374	3.125	2.670	.047
	ภายในกลุ่ม	396	463.403	1.170		
	รวม	399	472.777			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า แตกต่างกันประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และอนุปริญญา มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดา มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ($\bar{X}$ = 4.07, 4.06 และ 3.59 ตามลำดับ) (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา ของมารดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูง กว่า
ด้านการใช้สื่อการสอน						
สื่อการสอนที่ใช้มี ขนาดใหญ่ ทำให้ นักเรียนทุกคน มองเห็นชัดเจน	4.07	ประถมศึกษา				
	3.77	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย				
	4.06	อนุปริญญา				
	3.59	ปริญญาตรีและ สูงกว่า	*		*	

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงประเด็นเดียว คือ ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน						
ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.524	2.508	2.843	.038
ถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ	ภายในกลุ่ม	395	348.436	.882		
	รวม	398	355.960			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า แตกต่างกันคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ($\bar{X} = 4.21$ และ 3.84 ตามลำดับ) (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัด
บรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษา
แตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา ของมารดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูง กว่า
ด้านการจัด						
บรรยากาศการเรียน						
การสอน						
ครูชมเชยเมื่อ	4.21	ประถมศึกษา				
นักเรียนทำถูกต้อง	4.03	มัธยมศึกษา				
ทำให้รู้สึกภูมิใจ		ตอนต้นและ ตอนปลาย				
	4.06	อนุปริญญา				
	3.84	ปริญญาตรีและ สูงกว่า	*			

สมมติฐานที่ 2 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มี
ทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน แตกต่างกัน

เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อ
คุณค่าของวิชางานบ้านประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิงมีทัศนคติต่อคุณค่าของ
วิชางานบ้านดีกว่านักเรียนเพศชาย ($\bar{X}$ = 3.78 และ 3.45 ตามลำดับ) ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่
แตกต่างกัน (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกัน

ทัศนคติ	เพศ				t	p
	ชาย (n=163)		หญิง (n=237)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น	3.45	1.29	3.78	1.17	-2.588	.010

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ประเด็น คือ วิชางานบ้านให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก และวิชางานบ้านสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิงมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนเพศชาย ($\bar{X} = 3.52$ และ 3.17 ตามลำดับ, $\bar{X} = 4.46$ และ 4.22 ตามลำดับ) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ประเด็น คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิงมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนเพศชาย ($\bar{X} = 3.59$ และ 3.36 ตามลำดับ, $\bar{X} = 4.13$ และ 3.96 ตามลำดับ และ $\bar{X} = 4.21$ และ 4.01 ตามลำดับ) ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศแตกต่างกัน

ทัศนคติ	เพศ				t	p
	ชาย (n=163)		หญิง (n=237)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น	3.36	1.20	3.59	1.05	-2.015	.045
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่	3.96	.849	4.13	.778	-2.114	.035
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน	4.01	.770	4.21	.722	-2.577	.010
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก	3.17	1.183	3.52	1.152	-3.018	.003
วิชางานบ้านสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้	4.22	.839	4.46	.685	-3.012	.003

p<.05

คะแนนเฉลี่ยสะสม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ประเด็น คือ ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย วิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่จำเป็นต้องเรียนก็ได้ ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 ทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย	ระหว่างกลุ่ม	3	9.136	3.045	2.838	.038
	ภายในกลุ่ม	396	424.864	1.073		
	รวม	399	434.000			
วิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น	ระหว่างกลุ่ม	3	12.884	4.295	2.890	.035
	ภายในกลุ่ม	396	588.413	1.486		
	รวม	399	601.298			
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่จำเป็นต้องเรียนก็ได้	ระหว่างกลุ่ม	3	11.014	3.671	2.914	.034
	ภายในกลุ่ม	396	498.896	1.260		
	รวม	399	509.910			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า ไม่แตกต่างกัน ในประเด็นดังกล่าว

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงประเด็นเดียว คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อเพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 ทักษะคิดต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี
คะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.991	3.664	2.955	.032
เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมา	ภายในกลุ่ม	396	490.999	1.240		
ทำงานบ้านมากขึ้น	รวม	399	501.990			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า ไม่แตกต่างกันในประเด็นดังกล่าว

อาชีพบิดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ไม่แตกต่างกัน

อาชีพมารดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดาประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงประเด็นเดียว คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 ทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	6.705	2.235	3.886	.009
	ภายในกลุ่ม	396	227.735	.575		
	รวม	399	234.440			

$p < .05$

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่าแตกต่างกันประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา ($\bar{X} = 4.29$ และ 3.89 ตามลำดับ) (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านคุณค่าของวิชา
งานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา ของบิดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูงกว่า
ด้านคุณค่าของวิชา งานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็น	4.26	ประถมศึกษา				
วิชาที่ช่วยให้รู้จัก	4.29	มัธยมศึกษาตอน				
การเข้าสังคม และ		ต้นและตอนปลาย				
การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	3.89	อนุปริญญา		*		
	4.10	ปริญญาตรีและ สูงกว่า				

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของมารดา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน ไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เนื่องจากการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 และประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นอื่นๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 ทศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทศนคติ	Sources	df	SS	MS	F	p
ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	7.090	2.363	4.455	.004
	ภายในกลุ่ม	396	210.107	.531		
	รวม	399	217.198			
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เนื่องจากการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง	ระหว่างกลุ่ม	3	8.304	2.768	3.954	.008
	ภายในกลุ่ม	396	227.206	.700		
	รวม	399	285.510			
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	3	6.183	2.061	3.291	.021
	ภายในกลุ่ม	396	247.994	.626		
	รวม	399	254.178			

p<.05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่าแตกต่างกัน 3 ประเด็น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญาและมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีทศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว ดิคว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญาตรีและสูงกว่า ($\bar{x}$ = 4.40, 4.31 และ 4.04 ตามลำดับ) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญามีทศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางาน

ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เนื่องจากการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง และวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ($\bar{X}$ = 4.57 และ 4.09 ตามลำดับ และ $\bar{X}$ = 4.47 และ 4.08 ตามลำดับ) (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ทัศนคติ	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา ของมารดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูงกว่า
ด้านประโยชน์ของ						
วิชางานบ้าน						
วิชางานบ้านเป็นวิชา	4.25	ประถมศึกษา				
ที่ช่วยให้เลือก	4.31	มัธยมศึกษาตอน				
รับประทานอาหารที่มี		ต้นและตอนปลาย				
ประโยชน์ต่อตนเอง	4.40	อนุปริญญา				
และครอบครัว	4.04	ปริญญาตรีและ		*	*	
		สูงกว่า				
วิชางานบ้านเป็นวิชา	4.26	ประถมศึกษา				
ที่ช่วยให้ร่างกาย	4.18	มัธยมศึกษาตอนต้น				
แข็งแรง เนื่องจากการ		และตอนปลาย				
ทำงานบ้านเป็นการ	4.57	อนุปริญญา				
ออกกำลังกายอย่าง	4.09	ปริญญาตรีและ			*	
หนึ่ง		สูงกว่า				

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ทัศนคติ	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา ของมารดา	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้นและ ตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูงกว่า
ด้านประโยชน์ของ						
วิชางานบ้าน (ต่อ)						
วิชางานบ้านเป็นวิชา	4.28	ประถมศึกษา				
ที่ช่วยส่งเสริม	4.15	มัธยมศึกษาตอนต้น				
ความคิดสร้างสรรค์		และตอนปลาย				
	4.47	อนุปริญญา				
	4.08	ปริญญาตรีและ สูงกว่า				*

ข้อวิจารณ์

จากผลการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี มีข้อวิจารณ์ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีบางประเด็นที่นักเรียนมีทัศนคติเป็นกลางหรือไม่แน่ใจ (ระบุเกิน ร้อยละ 25) ดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ อาจเนื่องมาจากผู้สอนยัง ไม่มีความเข้าใจหลักการหรือแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีพอ สอดคล้องกับ อภรณ์ ใจเที่ยง (2550) ที่ระบุว่าหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นต้อง สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา และต้องมีลำดับขั้นตอน

นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจว่า กิจกรรมกลุ่มมีความชัดเจนทำให้ปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น และกิจกรรมการเรียนการสอนทำคนเดียวช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้สอนยัง ไม่มีความชัดเจนหรือความแตกต่างเพียงพอ รวมทั้งผู้สอนอาจไม่ได้ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมทั้งสองแบบให้ผู้เรียนเข้าใจ สอดคล้องกับ ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548) ที่ระบุถึงรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกลุ่มผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มย่อยนั้น ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมและต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายบุคคลนั้น ต้องสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนต้องคอยช่วยเหลือ หรือดูแลอยู่ห่างๆ

ในทำนองเดียวกัน นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจว่า กิจกรรมโครงการช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีและมีความเพลิดเพลินในการทำงาน อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมแบบโครงการของผู้สอนยัง ไม่มีความชัดเจนหรือผู้สอนไม่อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการจัดกิจกรรม โครงการซึ่ง

สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544) ที่ระบุว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบโครงการ โดยผู้เรียนและผู้สอนต้องร่วมกันสร้างสรรค์และใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน

นอกจากนี้ นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำซากน่าเบื่อ และบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและเป็นกันเอง อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติของผู้สอนนั้นยังไม่ชัดเจน มีการปฏิบัติที่ซ้ำกันหรือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยกับการเรียนการสอน สอดคล้องกับการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการสอนวิชาพื้นฐานงานบ้านและวิชาเพิ่มเติมอาหารของผู้วิจัย พบว่านักเรียนไม่สนใจและรู้สึกเบื่อเนื่องจากการสอนแบบบรรยายและมีภาพประกอบเพียงเล็กน้อยจึงทำให้เด็กเบื่อซึ่งแตกต่างกับการเรียนในภาคปฏิบัติ นักเรียนจะสนุกกับการเรียน

ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า มีบางประเด็นที่นักเรียนมีทัศนคติเป็นกลางหรือไม่แน่ใจ (ระบุนเกิน ร้อยละ 25) ดังนี้ สื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน และครูนำวัสดุและอุปกรณ์ เช่น ดอกไม้กิ่งไม้ ใบไม้ และผัก ฯลฯ ที่มีอยู่ในโรงเรียนหรือชุมชนมาเป็นสื่อในการสอนทำให้น่าสนใจ อาจเป็นเพราะว่าสื่อที่ครูผู้สอนใช้สอนเป็นรูปภาพประกอบต่างๆ และของปลอมที่ประดิษฐ์ขึ้นมาหรือสร้างขึ้นมาเพื่อเลียนแบบของจริง ซึ่งมีขนาดที่ใกล้เคียงกับของจริงทำให้มองเห็นไม่ชัดเจน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอน (ปฤษฎณา แผ่นตระกูล, 2554) ที่ระบุว่าสื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นรูปภาพต่างๆ เช่น บ้าน ห้องต่างๆ ภายในบ้าน รูปเสื้อผ้าในแบบต่างๆ รูปภาพอาหารไทยหวาน-หวาน ขนมอบ อาหารนานาชาติ สิ่งจำลองของอาหารหลักห้าหมู่ ฯลฯ

ในทำนองเดียวกัน นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจว่า สื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก และสื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีจำนวนมากจึงทำให้วัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอต้องแบ่งกันใช้ และอุปกรณ์บางอย่างเป็นอุปกรณ์ที่นักเรียนไม่สามารถใช้เองได้ จะต้องรอให้ครูผู้สอนเป็นผู้ทำให้ สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอน (ปฤษฎณา แผ่นตระกูล, 2554) ที่ระบุว่าสื่อการสอนส่วนใหญ่ มีจำนวนจำกัด มีการชำรุดบ้าง และอุปกรณ์บางอย่างนักเรียนจะหยิบมาใช้เองไม่ได้ต้องให้ครูช่วยทำให้

นอกจากนี้ นักเรียนยังระบุว่า สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์ อาจเป็นเพราะว่า สื่อการสอนส่วนใหญ่ที่ผู้สอนใช้เป็นรูปภาพและสิ่งจำลอง ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยขณะเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาพประกอบต่างๆ ที่หาได้จากหนังสือหรือนิตยสารเกี่ยวกับบ้าน หนังสือเกี่ยวกับอาหาร ในเรื่องของการชั่งตวงวัด ถ้าเป็นงานผ้าก็จะมีชิ้นงานที่ผู้สอนทำสำเร็จแล้วไว้เป็นตัวอย่าง ซึ่งสื่อต่างๆ เหล่านี้ ใช้งานมานาน ไม่ค่อยทันสมัยเท่าที่ควร

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า มีบางประเด็นที่นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจ (ระบุเกิน ร้อยละ 25) ดังนี้ ห้องเรียนมีการจัดตกแต่งด้วยผลงานของนักเรียน ทำให้รู้สึกภูมิใจ อาจเป็นเพราะว่า มุมที่ใช้ในการจัดตกแต่งผลงานของนักเรียนนั้นมีพื้นที่ในการจัดน้อยหรือนักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วงษ์ศิริ เรื่องศิริ (2549) ที่ระบุว่า ผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีความสุขกับการเรียน อาจเริ่มจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียน จัดมุมประสบการณ์หรือมุมวิชาการที่น่าสนใจ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งด้วย

ในทำนองเดียวกัน นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจว่า ห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวก อาจเป็นเพราะการจัดโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนนั้นมีการจัดที่ติดกันเกินไป เนื่องจากห้องเรียนมีขนาดเล็กและจำนวนผู้เรียนมากซึ่งเป็นข้อจำกัดทางกายภาพของทางโรงเรียน สอดคล้องกับการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า ห้องเรียนนั้นมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

นอกจากนี้ นักเรียนมีทัศนคติที่เป็นกลางหรือไม่แน่ใจว่า การจัดวางอุปกรณ์การเรียนในห้องเป็นระเบียบทำให้หยิบใช้ได้ง่าย อาจเป็นเพราะว่า พื้นที่ในการจัดวางอุปกรณ์นั้นคับแคบทำให้วางอุปกรณ์ไม่เพียงพอ สอดคล้องกับการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า มีการวางกล่องที่ใส่อุปกรณ์ซ้อนกัน จึงทำให้หยิบใช้ได้ยาก ไม่สอดคล้องกับ Cruickshank *et al.* (1995) ที่ระบุว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนต้องคำนึงถึง บรรยากาศทางกายภาพ คือ การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในห้องเรียนให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ พร้อม

นักเรียนยังระบุอีกว่า ห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียนและในช่วงเวลาของการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา จากการสำรวจบริบทของโรงเรียนบางแห่ง ผู้วิจัยพบว่า ห้องที่เรียนปฏิบัติส่วนใหญ่จะอยู่ภายในตึกเดียวกันทั้งหมด อาคารถ่ายเทไม่สะดวกจึงทำให้เกิดกลิ่นอับ และพื้นที่ใกล้เคียงมีการปรับปรุงอาคารเรียนและบริเวณนอกอาคารเรียนด้วย อีกทั้งโรงเรียนอยู่ติดกับถนนใหญ่จึงทำให้เกิดเสียงดังอีกทีที่รบกวนการเรียนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีบางประเด็นที่นักเรียนมีทัศนคติเป็นกลางหรือไม่แน่ใจ (ระบุเกิน ร้อยละ 25) ดังนี้ ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้งทำให้น่าเบื่อ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา ทั้งนี้เพราะผู้สอนปฏิบัติตามแผนการเรียนสอนที่ได้กำหนด และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน เพื่อประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอน (ปฤษฎา แผ่นตระกูล, 2554) ที่ระบุว่า การวัดและประเมินผลในวิชาพื้นฐานงานบ้านและวิชาเพิ่มเติมอาหาร ในการสอนทฤษฎีจะมีการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทุกครั้งที่เริ่มบทเรียนบทใหม่

นอกจากนี้ นักเรียนระบุว่าครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมอภิปรายผลงานของตนเองทำให้รู้สึกไม่มีส่วนร่วมและไม่อยากเรียน อาจเป็นเพราะว่า เวลาในการสอนมีจำกัดจึงทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอให้ผู้เรียนร่วมอภิปรายผลงาน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้สอน (ปฤษฎา แผ่นตระกูล, 2554) ที่ระบุว่า เวลาในการสอนจาก 2 ชั่วโมง ถูกลดเหลือ 1 ชั่วโมง จึงทำให้จัดการเรียนการสอนยากขึ้น เช่น การสอนเย็บตะเข็บต่างๆ อธิบายขั้นตอนต่างๆ แล้วก็แจกผ้าให้นักเรียน พอนักเรียนเริ่มลงมือทำก็หมดเวลา แต่ในส่วนของวิชาเพิ่มเติมอาหารนั้นมีการนำเสนอผลงานของนักเรียนเนื่องจากเป็นคาบเรียนที่ติดกับเวลาพักกลางวันของนักเรียน เมื่อนักเรียนนำเสนอ (เป็นกลุ่ม) เสร็จก็มีทำการประเมินโดยครูผู้สอนและเพื่อนๆ

ทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน พบว่า ประเด็นที่เป็นข้อความเชิงลบ นักเรียนมากกว่าร้อยละ 30 ไม่แน่ใจว่า วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย ไม่จำเป็นต้องเรียน อาจเป็นเพราะว่า วิชางานบ้านเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่คุ้นเคยและปฏิบัติอยู่เสมอ จึงทำให้นักเรียนคิดว่าวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย ไม่จำเป็นต้องเรียน ไม่สอดคล้องกับ สุชาติ ธีรวิทย์วรกุล

(ม.ป.ป.) ที่ระบุว่า งานบ้านเป็นรายวิชาหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว การพึ่งตนเอง การใช้ทรัพยากร ให้คุ้มค่า ถูกวิธี ประหยัด มีความรับผิดชอบ รอบคอบ ประณีต สะอาดเป็นระเบียบในการทำงาน และ เจตคติที่ดีต่องาน และวิชางานบ้านมีประโยชน์อย่างมากในการดำรงชีวิตประจำวัน

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน พบว่า ประเด็นที่เป็นข้อความเชิงลบ นักเรียนระบุไม่แน่ใจ เกินร้อยละ 25 ในประเด็น วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้าน มากขึ้น และให้ประโยชน์แก่นักเรียนน้อยมาก อาจเป็นเพราะนักเรียนอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนต้นที่ ต้องการเล่นกับเพื่อนๆ และจากการสอบถามนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการพบว่า ทั้งนักเรียนชายและ หญิงเบื้องต้นจะต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านให้เสร็จก่อนถึงจะไปเล่นได้ แต่ในด้านประโยชน์ของ วิชางานบ้านนักเรียนหญิงคิดว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ส่วนนักเรียนชายเห็นว่าไม่ จำเป็นเพราะมีมารดาหรือพี่สาวทำอยู่แล้ว และเป็นสิ่งที่คุ้นเคยว่าผู้หญิงต้องเป็นคนทำงานบ้าน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกันมีทัศนคติ ต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อ การเรียนการสอนวิชางานบ้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาพรวมนักเรียนที่ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านที่ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ย สะสมต่ำ อาจเป็นเพราะว่า เด็กนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงนั้นสามารถเรียนรายวิชาต่างๆ ได้ดี รวมทั้งยังมีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้นๆ ด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542) ที่พบว่า นักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีเจตคติต่อการ เรียนกลุ่มวิชาการงานอาชีพแต่ละด้านและเจตคติโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มากกว่า 2.00

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกัน

จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิงมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนเพศชายในประเด็นที่ว่า วิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนชายเห็นว่างานบ้านเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องทำเพราะนักเรียนคุ้นเคยกับการเห็นมารดาเป็นผู้ทำงานบ้านมากกว่าบิดา ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนการสอนของปฤษฎา แพ้ตระกูล (2554) อาจารย์โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม พบว่า นักเรียนหญิงมีความสนใจและใส่ใจการเรียนวิชางานบ้านมากกว่านักเรียนชาย

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิงมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนเพศชายในประเด็นที่ว่า วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าพ่เจ้าแม่อย่างมาก และวิชางานบ้านสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนชายไม่สนใจเรียนวิชางานบ้านเนื่องจาก เห็นว่า ไม่มีประโยชน์และไม่จำเป็น เพราะไม่ใช่หน้าที่ของผู้ชายที่จะต้องทำงานบ้าน ซึ่งต่างจากนักเรียนหญิง นั่นเป็นเพราะว่าค่านิยมของสังคมไทยที่ผู้หญิงต้องทำงานบ้าน ผู้ชายต้องทำงานนอกบ้าน จากการสังเกตพฤติกรรมและสอบถามนักเรียนในช่วงเรียนวิชางานบ้าน ผู้วิจัย พบว่า นักเรียนชายไม่สนใจและไม่ใส่ใจในการเรียนและผลงานบางชิ้นผู้ปกครองเป็นผู้ทำให้ ส่วนนักเรียนหญิงมีความสนใจและใส่ใจในการเรียนและรายละเอียดของชิ้นงานต่างๆ ที่อาจารย์ผู้สอนสั่งให้ปฏิบัติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอน คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน และเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอน คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 400 คน โดยกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลพื้นฐาน ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน และทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เพศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าครึ่ง (59.2%) เป็นเพศหญิง ที่เหลือร้อยละ 40.8 เป็นเพศชาย

คะแนนเฉลี่ยสะสม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าครึ่งหนึ่ง (57.8%) มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 ขึ้นไป ทั้งนี้ โดยเฉลี่ยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.41 คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำสุด คือ 1.99 และคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุด คือ 4.00

อาชีพบิดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าหนึ่งในสาม (37.3%) มีบิดาประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 21.3 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

อาชีพมารดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีมารดาประกอบอาชีพรับจ้างและธุรกิจส่วนตัว ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 26.3 และ 23.3 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของบิดา บิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประมาณหนึ่งในสี่ (25.3%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 21.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ระดับการศึกษาของมารดา มารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าหนึ่งในสี่เล็กน้อย (26.0%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 21.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

งานบ้านที่นักเรียนช่วยทำที่บ้าน งานบ้านที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วยทำคือ ล้างจาน และกวาดบ้าน มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 74.5 และ 74.3 ตามลำดับ

ทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านการเตรียมการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับดี

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 9 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ทำให้อยากเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงทำให้สนุกสนานและผ่อนคลาย และกิจกรรมโครงการช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี และมีความเพลิดเพลินในการทำงาน และมีเพียง 1 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำๆ ก่อน

ด้านการใช้สื่อการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 8 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาที่ถูกต้อง สื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสื่อการสอนที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และมี 3 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ได้แก่ สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์ สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และสื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับที่เป็นกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 7 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันทำงาน ทำให้รู้สึกสนุกและเข้าใจมากขึ้น ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ และห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอจึงเหมาะสมต่อการเรียน และมี 3 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ได้แก่ ห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียน ห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวก และในช่วงโมงการเรียนการสอนมีเสียงอึกที่กอยู่ตลอดเวลา

ด้านการวัดและการประเมินผล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับที่เป็นกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน 5 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ มีการเฉลยการบ้านและให้คำแนะนำ มีการถามตอบระหว่างการเรียนการสอนจึงทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น และมีการประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย และมี 2 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติเป็นกลางต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ได้แก่ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา และครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้งทำให้น่าเบื่อ

ทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์วิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านโดยรวมอยู่ในระดับที่ดีอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีอย่างยิ่งต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน 3 รายการ ได้แก่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยฝึกให้เป็นคนละเอียดรอบคอบ เป็นวิชาที่ช่วยให้พึ่งตนเองได้และเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมี 6 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน โดย 3 ลำดับแรก คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ทำให้ครอบครัวได้ทำงานร่วมกันเกิดความอบอุ่นในครอบครัว เป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และเป็นวิชาที่ช่วยสร้างมารยาทในการรับประทานอาหาร

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านโดยรวมอยู่ในระดับที่ดีอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีอย่างยิ่งต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน 6 รายการ โดย 3 ลำดับแรก คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่สามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ เป็นวิชาที่ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นวิชาที่สามารถนำมาใช้ในการซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดช่วยให้ประหยัด และมี 4 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่ดีต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน ได้แก่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน เป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกเครื่องแต่งกายได้อย่างเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ และเป็นวิชาที่ไม่น่าเบื่อ เพราะได้นำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้าน และมีเพียง 1 รายการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลางต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้านแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนการสอน วิชางานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดา พบว่า

เพศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านแตกต่างกัน คือด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนในประเด็นที่ว่า ครูใจดีและเป็นกันเอง ทำให้เรียนสนุก รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งนักเรียนเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนเพศชาย

คะแนนเฉลี่ยสะสม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล แตกต่างกัน ดังนี้

ด้านการเตรียมการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอนในประเด็น ครูเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสอนครบถ้วน ทำให้การสอนราบรื่น ไม่ติดขัด แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ต่ำกว่า 2.50 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน 2 ประเด็นดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า

ด้านการใช้สื่อการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน 3 ประเด็นดังนี้ สื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน สื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ และสื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีเนื้อหาไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.99 และต่ำกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 และต่ำกว่า 2.50

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกัน 4 ประเด็นดังนี้ ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม ห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวก ในชั่วโมงการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา และห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียน กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่ามีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม และประเด็นห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวกดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-3.49 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่ามีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นในชั่วโมงการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา และห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึงทำให้ไม่อยากเรียน ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า

ด้านการวัดผลและประเมินผล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดและการประเมินผลแตกต่างกัน 2 ประเด็นดังนี้ ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้ง ทำให้น่าเบื่อ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนน

เฉลี่ยสะสม 3.50 และสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้ง ทำให้นำเบื้อและเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 และต่ำกว่า

อาชีพบิดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ การใช้สื่อการสอน กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกร รับจ้างและอื่นๆ มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นสื่อการสอนที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

อาชีพมารดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดาประกอบอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล แตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการใช้สื่อการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอนแตกต่างกัน เพียงประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญา

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกัน เพียงประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นในชั่วโมงการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีที่อยู่ตลอดเวลา ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ด้านการวัดผลและการประเมินผล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการวัดผลและการประเมินผลแตกต่างกันเพียงประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมง ทำให้เสียเวลา ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา

ระดับการศึกษาของมารดา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการใช้สื่อการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการใช้สื่อการสอน แตกต่างกันเพียงประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับอนุปริญาตรีมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน แตกต่างกันเพียงประเด็นเดียว คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านประเด็นครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำให้รู้สึกภูมิใจ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะข้อมูลพื้นฐานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามลักษณะข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ คณะแผนกเฉลี่ยสะสม อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดา พบว่า

เพศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชา งานบ้านแตกต่างกัน ดังนี้

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติ ต่อคุณค่าของวิชางานบ้านแตกต่างกันเพียงประเด็นเดียว คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิง เท่านั้น ซึ่งนักเรียนเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนเพศชาย

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศต่างกันมี ทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานแตกต่างกัน 3 ประเด็น คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้อง นำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกเครื่องแต่งกายได้อย่าง เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน วิชางานบ้านให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก และ วิชางานบ้านสามารถนำไปประกอบอาชีพใน อนาคตได้ ซึ่งนักเรียนเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนเพศชาย

คะแนนเฉลี่ยสะสม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อ คุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านต่างกัน ดังนี้

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมี ทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านแตกต่างกัน 3 ประเด็น คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่จำเป็นต้อง เรียนก็ได้ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย และวิชางานบ้านเป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น เมื่อทำ การทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่าไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ประเด็น

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกัน 1 ประเด็น คือ วิชางานบ้านเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้น เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe' พบว่า ไม่แตกต่างกันในประเด็นดังกล่าว

อาชีพบิดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดาประกอบอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าและ ประโยชน์ของวิชางานบ้าน ไม่แตกต่างกัน

อาชีพมารดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดาประกอบอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านแตกต่างกัน แต่มีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านไม่แตกต่างกัน

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านแตกต่างกันเพียงด้านเดียว กล่าวคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้าน ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่บิดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของมารดา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกัน

ด้านคุณค่าของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของวิชางานบ้านไม่แตกต่างกัน

ด้านประโยชน์ของวิชางานบ้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้านแตกต่างกัน 3 ประเด็น คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญาและมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีทัศนคติต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญามีทัศนคติ

ต่อประโยชน์ของวิชางานบ้าน ประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เนื่องจากการทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง และประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลาง ในประเด็นกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนและกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำซากน่าเบื่อ ดังนั้นผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและแปลกใหม่ สอดคล้องกับความสนใจและวัยของนักเรียน อาทิ การเรียนแบบร่วมมือ การใช้เกม การอภิปราย การสาธิต ฯลฯ ทั้งนี้ผู้สอนควรชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียนก่อนดำเนินการสอน

2. จากการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลาง ในประเด็นสื่อการสอนที่ใช้มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ไม่สะดวกต่อการใช้งาน และมีเนื้อหาไม่ทันสมัย ในกรณีที่สื่อการสอนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนในกลุ่มใช้สื่อร่วมกัน และผู้สอนควรผลิตสื่อการสอนจากวัสดุเหลือใช้ วัสดุท้องถิ่น หรือดัดแปลงสื่อการสอนเดิมให้ใช้งานได้หลากหลายขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนควรทำบันทึกเสนอผู้บริหารเพื่อของบประมาณในการจัดซื้อสื่อการสอนที่มีคุณภาพ เนื้อหาทันสมัยและสะดวกต่อการใช้งาน

3. จากการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลาง ในประเด็นห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวกและในช่วงโมงเรียนมีเสียงดังอีกที่กตลอดเวลา ดังนั้นผู้สอนควรทำบันทึกเสนอผู้บริหารเพื่อ

พิจารณาการจัดจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนให้เหมาะสม และเสนอให้มีการปรับปรุงอาคารในช่วงปีการศึกษา

4. จากการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลาง ในประเด็นเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา และครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียนก่อนที่จะเรียนทุกครั้งทำให้น่าเบื่อ ดังนั้นผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนให้หลากหลาย นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถามและการซักถาม เช่น การใช้เกม การนำเสนอด้วยแผนที่ความคิด (mind mapping)

5. จากการศึกษาทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติที่เป็นกลาง ในประเด็นวิชางานบ้านเป็นวิชาที่ไม่จำเป็น เป็นวิชาสำหรับผู้หญิง และเป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย เป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมาทำงานบ้านมากขึ้นและให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก และผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิงมีทัศนคติต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้านดีกว่านักเรียนเพศชาย ดังนั้นผู้สอนและผู้ปกครองควรร่วมมือกันทำความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชายตระหนักถึงคุณค่า และประโยชน์ของวิชางานบ้านอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ ควรจัดนิทรรศการแสดงผลงานหรือผลงานจากวิชางานบ้านของนักเรียน โดยเชิญผู้ปกครองมีส่วนร่วม ควรจัดทัศนศึกษาเกี่ยวกับศิลปอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงประโยชน์ของวิชางานบ้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต

6. จากการศึกษาสมมติฐานพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน แตกต่างกัน คือ นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ดีกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ ดังนั้นผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงและคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ เรียนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งอาจช่วยให้นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำมีความสนใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของนักเรียน เช่น การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การเรียนแบบร่วมมือ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรผสมผสานเทคนิควิธีในการทำวิจัยอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์เรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก จะ ได้ช่วยพัฒนาแนวการสอนที่ชัดเจนมากขึ้น

2. ควรทำการศึกษาทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยีให้ครอบคลุมมากขึ้น

- จูไรพร จินตกานนท์. 2535. การสร้างแบบวัดทัศนคติ. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. แปลจาก Mueller D.J., 1986. **Measuring Social Attitudes: A Handbook for Researchers and Practitioners**, New York.
- ชัยพร วงศ์วรรณ. 25477. รายงานการพัฒนาชุดบทเรียนด้วยตนเอง เรื่องการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้. คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (อัครา).
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. 2548. เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: หลักพิมพ์.
- ชีพสุมน รังสยาธร. 2552. เอกสารประกอบการสอนวิชาการประเมินผลทางคหกรรมศาสตร์. ภาควิชาอาชีพศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครา).
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2546. การประเมินจิตพิสัย. ใน สุวิมล ว่องวานิช. (บรรณาธิการ). 2546 การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุณิตา ตรีพงษ์. 2550. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระหว่างวิธีการสอนแบบบูรณาการและวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนอาชีพศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ. 2542. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศนา เขมมณี. 2546. รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2549. การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.

- ปฤษฎณา แผ่นตระกูล. 2554. ตำแหน่งชำนาญการพิเศษ อาจารย์ประจำวิชาวิชางานบ้านในกลุ่มสาระ
 การงานอาชีพและเทคโนโลยี. สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2554.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8.
 สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน-
 มิตร.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. 2545. **หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์รี่มีส์.
- มณี โกสุมาศ. 2540. **พฤติกรรมการสอนคหกรรมศาสตร์**. ภาควิชาคหกรรมศาสตร์,
 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (อัดสำเนา)
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543. **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา กิติวิภาต. 2532. **ทัศนคติทางสังคมเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ลัดดา ศิริพันธุ์. 2548. **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและ
 เทคโนโลยีช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีธานี.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.**
- ลักษณา อินทะจักร. 2538. **ประสบการณ์ทางวิชาชีพครู**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, คณะ
 ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (อัดสำเนา)
- วงษ์สิริ เรืองศรี. 2549. **กระบวนการจัดการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ตามทัศนะของอาจารย์
 และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. 2534. **จิตวิทยาทัศนคติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

_____. 2542. **พลังการเรียนรู้ในกระบวนการทัศน์ใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: SR Printing Limited Partnership. อ้างถึง กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ. 2535. รายงานการวิจัยเรื่อง รักของเด็กไทย โครงการวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการเรียนกลุ่มทักษะเครื่องมือการเรียนรู้.

วิวรรณ จันทร์เทพย์. 2543. **เทคโนโลยีทางการศึกษา**. ราชบุรี: โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

วิไลวรรณ ศรีสงคราม, สุชัญญา รัตนสัญญา, โรจน์วี พจน์พัฒนพล และ พีรพล เทพประสิทธิ์. 2549. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: ทริปเฟ็ด กรุ๊ป.

ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552. **จำนวนนักเรียนรายเขตพื้นที่การศึกษา** (Online) http://doc.obec.go.th/doc/web_doc/, 10 ธันวาคม 2552.

สมนึก ภัททิยชนี. 2549. **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. พิมพ์: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2543. **การประเมินโครงการ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมศักดิ์ ภู่วิดาวรรณ. 2544. **การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพมหานคร: โนเลจเซ็นเตอร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551ก. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

(Online) www.obec.go.th, 6 พฤศจิกายน 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551ข. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ

ที่ 10. (Online) อ้างถึง สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 www.obec.go.th,

6 พฤศจิกายน 2551.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุชา จันทน์เอม. 2541. **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุชาติ ธีรวิทย์วรกุล, 2553 **วิชางานบ้าน (ง 31101) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** (Online)

<http://school.obec.go.th/wspdschool/html/7technology.htm> , 6 มกราคม 2553.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2543. **การเขียนแผนการสอนแนวปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษา**

แห่งชาติ. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.

_____. 2547. **แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.

สุพิน บุญชูวงศ์. 2538. **หลักการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

สุภาพ ฉัตรภรณ์. 2548. **การสอนคหกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2550. **เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางคหกรรมศาสตร์ศึกษา**.

ภาควิชาอาชีพศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัคราณา) อ้างถึง

Krejcic R.V. and D.W. Morgan. 1970. **Educational and Psychological Measurement**.

30 (1970): 607-610.

สุวิมล ว่องวานิช. 2546. การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภี วุฒิमानานนท์. 2552. อาจารย์ผู้สอนประจำวิชางานบ้านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี โรงเรียนสวนกุหลาบนนทบุรี. สัมภาษณ์. 27 พฤศจิกายน 2552.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2550. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

_____. 2546. หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

อำนาจ จันทร์เปิน, อาภรณ์ ใจเที่ยง และ เรวดี โตวีริยะเวช. 2540. เอกสารการสอนวิชาหลักสูตร
และการสอน. กรุงเทพมหานคร: เอ็กเพรสมีเดีย.

Assael, H. 1992. **Consumer Behavior & Marketing Action**. Boston: PWS-KENT.

Cole, P. G. and L. Chan. 1994. **Teaching Principle and Practice**. Sydney: Prentice Hall of
Australia.

Cruickshank, D. R., D. L. Bainer and K. K. Metcalf. 1995. **The Act of Teaching**. New York:
McGraw-Hill.

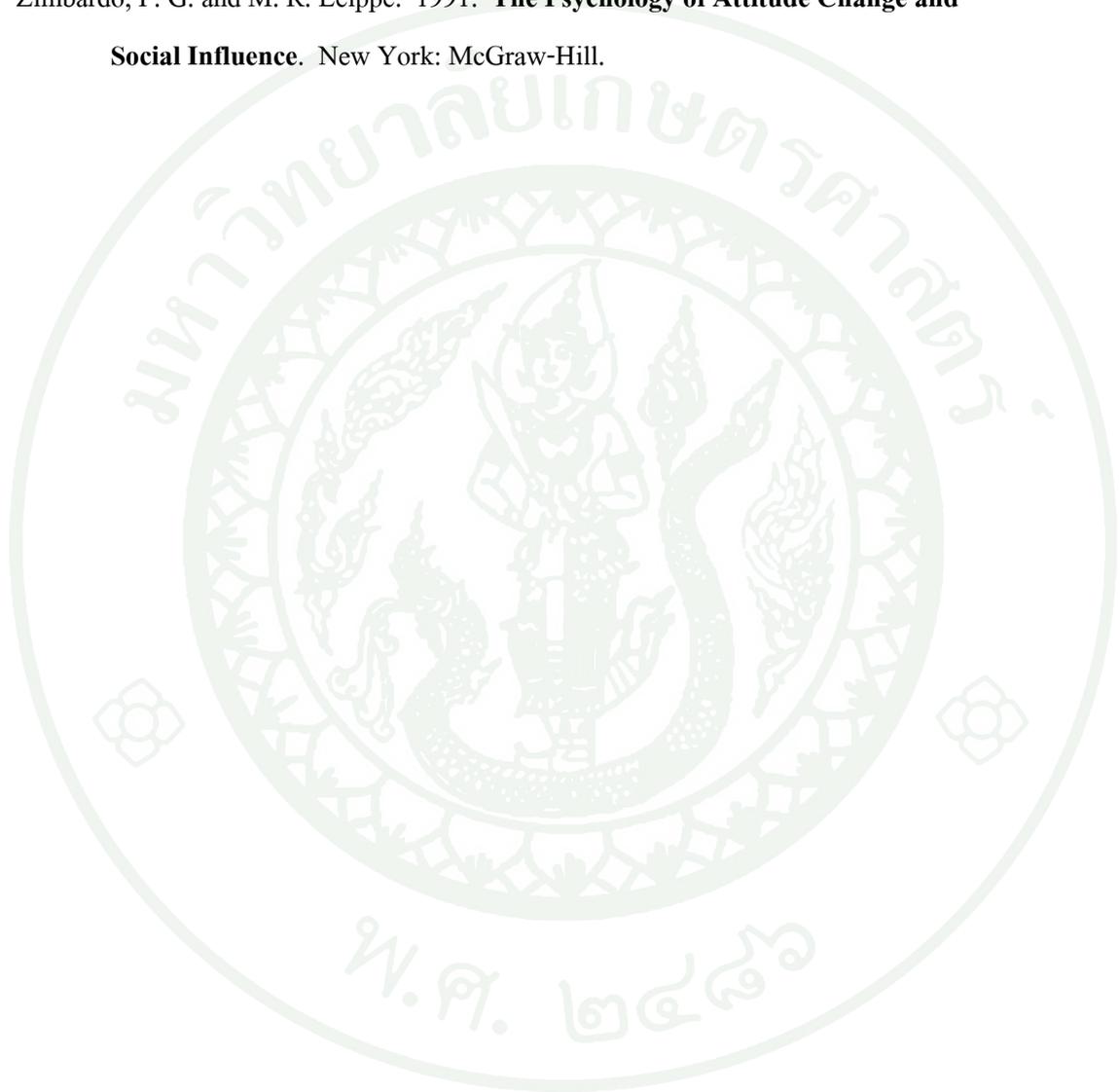
Feldman, R. S. 2001. **Social Psychology**. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Loudon, D. L. and A. J. Della Bitta. 1988. **Consumer Behavior: Concepts and
Applications**. Bound: Fong & Sons.

Myers, D. G. 1993. **Social Psychology**. 4th ed. New York: McGraw-Hill.

Plotnik, R. 1999. **Introduction to Psychology**. 5th ed. Belmont: Wadsworth Publishing Company.

Zimbardo, P. G. and M. R. Leippe. 1991. **The Psychology of Attitude Change and Social Influence**. New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา หิรัญวงษ์	ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์วาสนา เกตุทอง	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนบดินทร์เคชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี
3. อาจารย์ณัฐประภา เศรษฐกสิวิทย์	อาจารย์ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ

ที่ ศธ 0513.11501/

(ตราครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตู้ ปณ. 1107 ปณฝ.เกษตรศาสตร์

จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

16 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีพศึกษา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนนทบุรี” ภายใต้การควบคุมของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีพสุมน รังสยธร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล ศรราชพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการทดลองเครื่องมือวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยขอคำปรึกษา แนะนำ เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่ นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง สามารถติดต่อได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ 089-164-0756 และขอขอบคุณ มา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญจนา ชีระกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานบริการการศึกษา

โทร.0-2942-8445-50

โทรสาร 0-2942-8445-50 ต่อ 206

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์การทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0513.11501/

(ตราครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตู้ ปณ. 1107 ปณฝ.เกษตรศาสตร์

จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

23 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์การทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนนทบุรี” ภายใต้การควบคุมของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีพสุมน รังสยาธร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล ศรราชพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านขอทำการเก็บ ข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง สามารถติดต่อได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ 089-164-0756 และขอขอบคุณ มา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญจนา ชีระกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานบริการการศึกษา

โทร.0-2942-8445-50

โทรสาร 0-2942-8445-50 ต่อ 206

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศช 0513.11501/

(ตราครุฑ)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตู้ ปณ. 1107 ปณฝ.เกษตรศาสตร์

จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

4 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนนทบุรี” ภายใต้การควบคุมของ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีพสุมน รังสยาธร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล ศรราชพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ขอทำการเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกรอกแบบสอบถามเพื่อประกอบการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง สามารถติดต่อได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 089-164-0756 และขอขอบคุณ มา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญจนา ชีระกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานบริการการศึกษา

โทร.0-2942-8445-50

โทรสาร 0-2942-8445-50 ต่อ 206

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน

2. แบบสอบถามนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาคุณธรรมศาสตรศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่องานวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำผลมาใช้จัดหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้เรียน ซึ่งคำตอบของท่านทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

โปรดตอบความจริงให้ครบทุกข้อ เพราะคำตอบทุกข้อมีความสำคัญต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง

นิสิตปริญญาโท สาขาคุณธรรมศาสตรศึกษา
คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม.....(โดยประมาณ)

3. อาชีพบิดา

( ) รับราชการ ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงานบริษัทเอกชน ( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) เกษตรกร ( ) รับจ้าง

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพมารดา

( ) รับราชการ ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงานบริษัทเอกชน ( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) เกษตรกร ( ) รับจ้าง

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ระดับการศึกษาของบิดา

( ) ระดับประถมศึกษา ( ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

( ) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ( ) ระดับอนุปริญญา

( ) ระดับปริญญาตรี ( ) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ระดับการศึกษาของมารดา

( ) ระดับประถมศึกษา ( ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

( ) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ( ) ระดับอนุปริญญา

( ) ระดับปริญญาตรี ( ) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

7. นักเรียนได้ช่วยทำงานบ้านอะไรบ้าง (เช่น ล้างจาน ล้างรถ กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ทำกับข้าว ซักผ้า เป็นต้น) โปรดระบุ

.....

ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนนิเวศงานบ้าน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความแต่ละข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

คำอธิบาย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง หรือบางครั้งก็ไม่ตรง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ครูเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การสอนครบถ้วน ทำให้การสอนราบรื่น ไม่ติดขัด					
2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดมีความเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ทำให้อยากเรียน					
3. กิจกรรมที่จัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทำให้ไม่เข้าใจ					
4. กิจกรรมที่สอนไม่มีลำดับขั้นตอนชัดเจนจึงทำให้ไม่เข้าใจ					

ตอนที่ 2 ทักษะต่อการเรียนการสอนนิชางานบ้าน (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
5. กิจกรรมที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง ทำให้สนุกสนานและผ่อนคลาย					
6. กิจกรรมที่จัดไม่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ของนักเรียน					
7. กิจกรรมที่ปฏิบัติซ้ำซากน่าเบื่อ					
8. กิจกรรมที่จัดมีความสนุกสนานและ เป็นกันเอง					
9. กิจกรรมโครงการช่วยให้เข้าใจง่ายและ มีความเพลิดเพลินในการทำงาน					
10. กิจกรรมกลุ่มทำให้ปฏิบัติงานได้ง่าย ขึ้น					
11. กิจกรรมที่ให้ทำงานเดี่ยวหรือทำคน เดียวช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง					
12. ครุภัณฑ์ วัสดุที่มีอยู่ใน โรงเรียน หรือชุมชนมาเป็นสื่อในการสอนทำ ให้น่าสนใจ					

ตอนที่ 2 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
<p>13. สื่อการสอนที่ใช้ :</p> <p>13.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น</p> <p>13.2 มีเนื้อหาที่ถูกต้อง</p> <p>13.3 มีเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ทันเหตุการณ์</p> <p>13.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน</p> <p>13.5 ไม่สะดวกต่อการใช้งานเพราะมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยาก</p> <p>13.6 มีจำนวนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน</p> <p>13.7 มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ</p> <p>13.8 ไม่เป็นวัตถุไวไฟ</p> <p>13.9 มีขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนทุกคนมองเห็นชัดเจน</p> <p>13.10 มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ</p>					
14. ในช่วงโม่งการเรียนการสอนมีเสียงดังอีกทีก็อยู่ตลอดเวลา					
15. ห้องเรียนคับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวก					
16. ในห้องเรียนมีการจัดวางอุปกรณ์การเรียนอย่างเป็นระเบียบ ทำให้หยิบใช้ได้ง่าย					

ตอนที่ 2 ทักษะต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
17. ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เหมาะสมต่อ การเรียน					
18. ห้องเรียนไม่สะอาดและมีกลิ่นอับจึง ทำให้ไม่อยากเรียน					
19. ห้องเรียนมีการจัดตกแต่งด้วยผลงาน ของนักเรียน ทำให้รู้สึกภูมิใจ					
20. มีการจัดเรียนเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกัน ทำงาน ทำให้รู้สึกสนุกและเข้าใจมากขึ้น					
21. ครูใจดีและเป็นกันเอง ทำให้เรียน สนุก รู้สึกผ่อนคลาย					
22. ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ซักถาม					
23. ครูชมเชยเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ทำ ให้รู้สึกภูมิใจ					
24. ครูซักถามความรอบรู้ของนักเรียน ก่อนที่จะเรียนทุกครั้ง ทำให้น่าเบื่อ					
25. มีการถามตอบระหว่างการเรียนการ สอนจึงทำให้เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น					
26. มีการเฉลยการบ้านและให้คำแนะนำ					
27. มีการประเมินผลจากชิ้นงานที่ได้รับ มอบหมาย					
28. ครูใช้วิธีการประเมินเน้นงานที่ นักเรียนแสดงออกในภาคปฏิบัติ ทำให้ รู้สึกภูมิใจในผลงานของตัวเอง					

ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชางานบ้าน (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
29. ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมอภิปรายผลงานของตนเองทำให้รู้สึกไม่มีส่วนร่วมและไม่อยากเรียน					
30. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมีการทดสอบท้ายชั่วโมงทำให้เสียเวลา					

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความแต่ละข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

คำอธิบาย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง หรือบางครั้งก็ไม่ตรง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่					
1. ช่วยให้ผู้รู้จักการเข้าสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
2. ช่วยสร้างมารยาทในการรับประทานอาหาร					
3. ทำให้ครอบครัวได้ทำงานร่วมกันเกิดความอบอุ่นในครอบครัว					
4. เป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย					
5. เป็นวิชาสำหรับผู้หญิงเท่านั้น					
6. ไม่จำเป็นต้องเรียนก็ได้					
7. ช่วยให้พึ่งตนเองได้					

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อคุณค่าและประโยชน์ของวิชางานบ้าน (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
วิชางานบ้านเป็นวิชาที่					
8. ช่วยให้ผู้รู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า					
9. ช่วยฝึกให้เป็นคนละเอียด รอบคอบ					
10. สามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคต ได้					
11. ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง					
12. ให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก					
13. ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็น ขั้นตอน					
14. ช่วยให้เลือกเครื่องแต่งกายได้อย่าง เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่					
15. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์					
16. ไม่ต้องเสียสตางค์ในการซ่อมแซม เสื้อผ้าที่ขาด					
17. น่าเบื่อ เพราะต้องนำความรู้ที่เรียนมา ทำงานบ้านมากขึ้น					
18. ช่วยให้เลือกรับประทานอาหารที่ ประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว					
19. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน เพราะ ทำงานบ้านเอง					
20. ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง เนื่องจากการ ทำงานบ้านเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง					

😊ขอบคุณอย่างยิ่ง

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวพรทิพย์ สุขสองห้อง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 21 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	คหกรรมศาสตรบัณฑิต (อาหารและโภชนาการ) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์